

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា

MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS

សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា

VANDA UNIVERSITY

សារណាមញ្ញប័ត្រាភ័យវិញ្ញាប័ត្រ

នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

THE PROCEDURE OF COLLECTING PROPERTY TAX
FROM THE GENERAL DEPARTMENT OF TAXATION

ជំនាញ គណនេយ្យ

រាជធានីភ្នំពេញ-ឆ្នាំ២០២៥

PHNOM PENH-2025

ក្រសួងអប់រំ យុវជន និងកីឡា
 MINISTRY OF EDUCATION YOUTH AND SPORTS
សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា
 VANDA UNIVERSITY

សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ

**នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គ
 នាយកដ្ឋានពន្ធដារ**

THE PROCEDURE OF COLLECTING PROPERTY TAX
 FROM THE GENERAL DEPARTMENT OF TAXATION

គ្រូលោសាំ៖ ជា ហ្គីចឡៀង

ជំនាញ គណនេយ្យ

រាជធានីភ្នំពេញ-ឆ្នាំ២០២៥

PHNOM PENH-2025

**គណៈកម្មការត្រួតពិនិត្យសារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជំនាន់ទី២២
ប្រធានបទ៖ នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្លឺអេចលទ្ធផល
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ**

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី១

បេក្ខបណ្ឌិត មាស សំណាង

គ្រូណែនាំ

ជា ហ្គីចឡែង

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី៣

បេក្ខបណ្ឌិត យ៉ែម សុកហៀក

គណៈកម្មការវាយតម្លៃទី២

បេក្ខបណ្ឌិត យ៉ាក រុទ្ធី

ប្រធានគណៈកម្មការវាយតម្លៃ និងជានាយក
មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ

បណ្ឌិត សេង សំអឿន

អនុប្រធានគណៈកម្មការវាយតម្លៃ និងជានាយករង
មជ្ឈមណ្ឌលស្រាវជ្រាវ

បេក្ខបណ្ឌិត ស្រេង ផល្លា

សាកលវិទ្យាធិការ

បណ្ឌិត ហេង វ៉ាន់ដា

សាកលវិទ្យាធិការរងអចិន្ត្រៃយ៍

បណ្ឌិត ហ៊ុ គុជគន្ធលីនណា

លេខកថា

ក្រោយពីបានសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ជំនាញគណនេយ្យ នៅសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា អស់រយៈពេល៤ឆ្នាំ សិក្សារួចមក ក្រុមនាងខ្ញុំបានទទួលនូវចំណេះដឹងជាច្រើន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមុខវិជ្ជាគណនេយ្យ ជាពិសេស ក្រុមនាងខ្ញុំ បានយល់ច្បាស់ថាជំនាញគណនេយ្យ គឺជាជំនាញមានសារៈសំខាន់មួយដែរសម្រាប់ទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន ក្នុងនោះស្ថាប័នរដ្ឋក្តី ឯកជនក្តី ឬអង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាលក្តីសុទ្ធតែត្រូវអនុវត្តកិច្ចការគណនេយ្យដូចគ្នា។ ដោយ ឡែក ដើម្បីឱ្យការសិក្សារបស់និស្សិត កាន់តែមានគុណភាពខ្ពស់សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា បានបញ្ចូលនូវមុខ ជំនាញសំខាន់ៗ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការងារគណនេយ្យ តាមកម្មវិធីសិក្សាក្នុងឆ្នាំសិក្សាទីមួយ រហូតដល់ឆ្នាំ សិក្សាទី៤។

គ្រប់មុខវិជ្ជាទាំងអស់ សុទ្ធតែមានសារៈសំខាន់ក្នុងការត្រួតត្រាសម្រួលនិស្សិតឱ្យបានយល់ច្បាស់ពីការ អនុវត្តការងារគណនេយ្យ ពីការចាប់ផ្តើមរៀបចំផែនការ ការអនុវត្ត ការបញ្ចប់ និងត្រួតពិនិត្យ វាយតម្លៃ ព្រម ទាំងផ្តល់ជាអនុសាសន៍នៅក្នុងការងារគណនេយ្យ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រងនៅក្នុងស្ថាប័នខ្លួន ក្នុង ន័យឆ្លើយតប ឱ្យបានល្អប្រសើរនឹងគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលដែលបានដាក់ចេញ។ ដោយក្រុម នាងខ្ញុំសង្កេតឃើញថា កិច្ចការងារមួយនេះមានសារៈសំខាន់ខ្លាំង ស្របពេលនៃការសរសេរសារណាបញ្ចប់ ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្របានមកដល់ ទើបក្រុមនាងខ្ញុំសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសនូវប្រធានបទមួយ ស្តីពី **“នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ”** យកមកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងចងក្រងក្នុងគោលបំណងឱ្យអ្នកស្រាវជ្រាវទាំងអស់ឱ្យយល់កាន់តែស៊ីជម្រៅពីការរៀបចំសារណា។ ក្រុម នាងខ្ញុំសង្ឃឹមថា ការរៀបចំសារណាមួយនេះឡើងនឹងបានចូលរួមចំណែកមួយ ក្នុងការស្រាវជ្រាវរបស់និស្សិត ជំនាន់ក្រោយៗ ព្រមទាំងអ្នកស្រាវជ្រាវដទៃទៀតដែលមានគោលបំណងសិក្សាស្វែងយល់ពីកិច្ចការនេះ។

ជាទីបញ្ចប់ក្រុមនាងខ្ញុំ សូមមេត្តាខន្តី អភ័យទោស ពីសំណាក់លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ រៀបច្បង និងអ្នកអាន ទាំងអស់ នូវរាល់កំហុសឆ្គងដែលកើតមានដោយអចេតនា នៅក្នុងសារណានេះ ហើយក្រុមនាងខ្ញុំរីករាយនឹង ទទួលយក រាល់ការរិះគន់ក្នុងន័យស្ថាបនា ដើម្បីឱ្យការរៀបចំលើកក្រោយទៀតមានភាពកាន់តែល្អប្រសើរ។

បេតិកភណ្ឌក្រុម

នីង ស៊ីមតា
ID: B22/375

ចំរ ពិសី
ID: B22/1241

ម៉ីនណា ស្រីឡុក
ID: B22/263

ធា សុហ៊ុម
ID: B22/1898

ឡូ ស្រីឡឿន
ID: B22/237

សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ

ក្រុមនាងខ្ញុំជានិស្សិតនៃសាកលវិទ្យាល័យ វ៉ាន់ដា ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ ជំនាន់ទី២២ ជំនាញគណនេយ្យ
សូមសម្តែងនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ និងថ្លែងអំណរគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅចំពោះ

ក្រុមគ្រូសារដែលបានជួយឧបត្ថម្ភ គាំទ្រ ទាំងសម្ភារៈ ថវិកា និងស្មារតី ជំរុញលើកទឹកចិត្ត ដល់ក្រុម
នាងខ្ញុំ ក្នុងការសិក្សារៀនសូត្រ ដើម្បីទទួលបានចំណេះដឹងរហូតមកដល់សព្វថ្ងៃនេះ។ ក្នុងនោះក្រុមនាងខ្ញុំ
សូមសម្តែងនូវការគោរព និងកតញ្ញតាមយ៉ាងជ្រាលជ្រៅបំផុត ដល់អ្នកមានគុណ ដែលបានផ្តល់កំណើត
ដល់នាងខ្ញុំគ្រប់រូប និងសូមគោរពថ្លែងអំណរគុណយ៉ាងជ្រាលជ្រៅ ដល់បណ្តាល លោកគ្រូ អ្នកគ្រូ ទាំងអស់
ដែលបានបណ្តុះបណ្តាលក្រុមនាងខ្ញុំនាពេលកន្លងមក។

ក្រុមនាងខ្ញុំ សូមសម្តែងនូវការគោរពដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ជ្រាលជ្រៅ ដល់ឯកឧត្តមបណ្ឌិត **ហេង វ៉ាន់ដា** សាកល
វិទ្យាធិការនៃសាកលវិទ្យាល័យ វ៉ាន់ដា ដែលបានផ្តល់ទីកន្លែងបណ្តុះបណ្តាល ព្រមទាំងផ្តល់បទពិសោធន៍យ៉ាង
ច្រើនដល់នាងខ្ញុំ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណចំពោះអ្នកគ្រូ **ជា ហ្នឹងឡាង** ជាអ្នកគ្រូណែនាំ ដោយបានជួយជ្រោមជ្រែង
បង្ហាត់បង្ហាញសព្វបែបយ៉ាង ដើម្បីជួយដល់ក្រុមនាងខ្ញុំបញ្ចប់កិច្ចការសារណានេះជាស្ថាពរ។

សូមគោរពថ្លែងអំណរគុណដល់អ្នកគ្រូ និងបុគ្គលិកនៃសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដាទាំងអស់ ដែលបាន
ខិតខំប្រឹងប្រែងក្នុងការបង្ហាត់បង្ហាញ លើកទឹកចិត្ត អនុគ្រោះដល់ក្រុមនាងខ្ញុំ រហូតដល់ធ្វើឱ្យការសិក្សាបាន
បញ្ចប់ និងទទួលបានជោគជ័យគួរជាទីមោទនៈ។

ឆ្លៀតក្នុងឱកាសនេះដែរ ក្រុមនាងខ្ញុំសូមប្រសិទ្ធពរជ័យជូនដល់បុគ្គលទាំងអស់ខាងលើឱ្យជួបតែ
ពុទ្ធពរឬនប្រការ គឺអាយុ វណ្ណៈ សុខៈ ពលៈ កុំបីឃ្លៀងឃ្លាតឡើយ។

អំណះអំណាច

ក្រុមនាងខ្ញុំ ជានិស្សិតបរិញ្ញាបត្រ ជំនាញគណនេយ្យនៃសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា ជំនាន់ទី២២៖

សូមធានាអះអាងថា ខ្លឹមសារសារណាក្រោមប្រធានបទស្តីអំពី **“នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ”** នេះគឺពិតជាស្នាដៃមួយរបស់ក្រុម នាងខ្ញុំ ដោយគ្មានការពាក់ព័ន្ធនឹងរបាយការណ៍ស្រាវជ្រាវរបស់អ្នកផ្សេងទៀត។ ទិន្នន័យ និងលទ្ធផលដែលទាក់ទងទៅនឹងការស្រាវជ្រាវ ដែលបានលើកឡើងនេះ ជាអត្ថបទស្រាវជ្រាវថ្មីសុទ្ធសាធ ដែលពុំធ្លាប់មានជនណាម្នាក់យកទៅប្រើប្រាស់ក្នុងការស្រាវជ្រាវពីមុនឡើយ។

ថ្ងៃពុធ.៨រោច ខែភទ្របទ ឆ្នាំម្សាញ់ សប្តិក ព.ស.២៥៦៩

ថ្ងៃទី២៩ ខែតុលាឆ្នាំ២០២៥

ហត្ថលេខាអំណាចក្រុម

នឹង ស៊ីមតា

សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ

ក្រោយពីបានសិក្សានៅ សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា និងរួមផ្សំជាមួយការសិក្សាស្រាវជ្រាវទាក់ទងទៅនឹងការប្រមូលពន្ធអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដាររដ្ឋាភិបាលលើប្រធានបទ «នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ» នាពេលកន្លងមកនេះហើយក្រុមនាងខ្ញុំបានរៀបចំចងក្រងជាសៀវភៅសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រនេះឡើង។ ក្រុមនាងខ្ញុំ សូមយោងយកអត្ថន័យខ្លីមសារនៃសារណានេះដូចខាងក្រោម៖

យោងតាមលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវកន្លងមកបានធ្វើឱ្យយើងយល់កាន់តែច្បាស់បន្ថែមទៀតអំពីប្រវត្តិរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ទស្សនៈវិស័យ បេសកកម្ម រចនាសម្ព័ន្ធ តួនាទី និងភារកិច្ចរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ប្រវត្តិពន្ធអចលនទ្រព្យ អត្រាពន្ធ មូលដ្ឋានគិតពន្ធ និងតម្លៃនៃអចលនទ្រព្យជាពិសេសសារៈសំខាន់និងគោលបំណងនៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។ យើងបានដឹងហើយថា ពន្ធលើអចលនទ្រព្យត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ២០១០ និងត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនៅឆ្នាំ២០១១។ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យនេះប្រមូលជាប្រចាំឆ្នាំលើអចលនទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងតំបន់រដ្ឋបាលថ្នាក់ខេត្ត/ខណ្ឌរាជធានីភ្នំពេញ និងរដ្ឋបាលក្រុងនៅតាមបណ្តាខេត្តនានាជាមួយនឹងអត្រា០.១%នៃតម្លៃអចលនទ្រព្យ។ ទីផ្សារអចលនទ្រព្យត្រូវបានវាយតម្លៃដោយគណៈកម្មការវាយតម្លៃអចលនទ្រព្យ ដោយយោងតាមតម្លៃទីផ្សារដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។ ប្រសិនបើមានអចលនទ្រព្យមួយចំនួនមានភាពយឺតយ៉ាវមិនបានបង់ពន្ធគាត់នឹងទទួលរងការពិន័យតាមបទប្បញ្ញត្តិដែលមានជាធរមាន។ មួយវិញទៀតក្នុងករណីមានអចលនទ្រព្យមិនទាន់បានចុះបញ្ជីគាត់ក៏ត្រូវចុះបញ្ជី ឬផ្តល់ព័ត៌មានថ្មីៗទាក់ទងទៅនឹងការកែសម្រួលអចលនទ្រព្យដែលគាត់មានហើយតម្រូវឱ្យគាត់ទៅបង់ពន្ធឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការប្រមូលពន្ធអចលនទ្រព្យបានផ្តល់ប្រយោជន៍ជាច្រើនដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិដូចជា ការបើកប្រាក់ខែជូនមន្ត្រីរាជការ កងទ័ព កម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ការការពារព្រំដែន ការសាងសង់ស្ពាន សាលារៀន ផ្លូវថ្នល់ មន្ទីរពេទ្យ និងចំណាយទូទៅ សង្គមកិច្ចសេដ្ឋកិច្ច និងអភិវឌ្ឍន៍។

សរុបសេចក្តីមក យើងបានសង្កេតឃើញថា បើទោះបីជានូវមានចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនពិតមែន ក៏អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បានបន្តខិតខំប្រឹងប្រែងនឹងកែលម្អរាល់ចំណុចខ្វះខាតទាំងអស់នោះ ដើម្បីឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរឡើងទៀតដង។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារតែងតែផ្តល់នូវសេវាដែលមានគុណភាពនឹងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាស្តីពីពន្ធដារប្រកបដោយសុចរិតភាពនឹងស្មើភាពចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់ដើម្បីជំរុញអនុលោមភាពដោយស្ម័គ្រចិត្តឈានទៅរកការអភិវឌ្ឍសង្គមជាតិ និងលើកកម្ពស់សុខុមាលភាព។

មាតិកា

ទំព័រ

អារម្ភកថា	i
រចនាសម្ព័ន្ធក្រុម.....	ii
សេចក្តីថ្លែងអំណរគុណ	iii
អំណះអំណាង	iv
សេចក្តីសង្ខេបនៃការស្រាវជ្រាវ	v
មិតាកា.....	vi

ជំពូកទី១ សេចក្តីផ្តើម

១.១ លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ.....	១
១.២ ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ	១
១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៤ ទំហំដែនកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
១.៤.១ ទំហំដែនកំណត់.....	២
១.៤.២ វិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ.....	២
១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ	២
១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ	៣
១.៦.១ ចំពោះក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវផ្ទាល់	៣
១.៦.២ ចំពោះអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ	៣
១.៦.៣ ចំពោះសង្គម	៣
១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ.....	៤

ជំពូកទី២

នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

២.១ លក្ខណៈទូទៅនៃនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ.....	៥
២.១.១ និយមន័យពន្ធ.....	៥
២.១.២ ប្រវត្តិពន្ធ.....	៥
២.១.៣ ទស្សនៈនៃពន្ធ	៦
២.២ នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ	៦
២.២.១ និយមន័យនីតិវិធី	៦
២.២.២ ប្រវត្តិនីតិវិធី	៧
២.២.៣ ផលប្រយោជន៍សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ	៧
២.៣ ការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារផ្តល់ផលប្រយោជន៍សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ. ៨	៨

២.៣.១ និយមន័យអចលនទ្រព្យ	៨
២.៣.២ ប្រវត្តិអចលនទ្រព្យ	៨
២.៣.៣ ប្រភេទអចលនទ្រព្យដែលជាប់ពន្ធ.....	៩

ជំពូកទី៣

នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅនៃនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ	១០
៣.១.១ ប្រវត្តិរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ.....	១០
៣.១.២ ចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្ម	១១
៣.១.៣ តួនាទី និងភារកិច្ច	១២
៣.២ នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ	១៣
៣.២.១ កម្មវត្ថុនៃពន្ធ.....	១៣
៣.២.២ ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ.....	១៣
៣.២.៣ បំណុលសម្គាល់ការបង់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ	១៤
៣.២.៤ ឯកសារនៃការចុះបញ្ជីបច្ចុប្បន្នភាពលើអចលនទ្រព្យ	១៤
៣.២.៥ កាតព្វកិច្ច និងបែបបទនៃការប្រកាសពន្ធ.....	១៥
៣.២.៦ ការលើកលែងពន្ធ.....	១៥
៣.២.៧ ការប្រកាសពន្ធ និងការបង់ពន្ធ.....	១៥
៣.២.៨ អត្រាពន្ធ មូលដ្ឋានគិតពន្ធ និងតម្លៃអចលនទ្រព្យ.....	១៦
៣.២.៩ ការគណនាប្រាក់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ.....	១៦
៣.២.១០ ការបំពេញទម្រង់ព័ត៌មាន ការចុះបញ្ជី និងការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធអចលនទ្រព្យ..	១៧
៣.២.១១ ការវាស់វែងអចលនទ្រព្យ.....	១៨
៣.២.១២ ទោសទណ្ឌ	១៨

៣.៣ ផលប្រយោជន៍នៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ .	១៨
--	----

ជំពូកទី៤

ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

៤.១ ការវិភាគចំណុចខ្លាំង	២០
៤.២ ការវិភាគចំណុចខ្សោយ.....	២១

ជំពូកទី៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន	២២
៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍	២៣

ឯកសារយោង

ឧបសម្ព័ន្ធ

ជំពូកទី១ សេចក្តីផ្តើម

១.១ លំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

ប្រទេសកម្ពុជា ជាប្រទេសមួយដែលកំពុងមានការអភិវឌ្ឍយ៉ាងឆាប់រហ័សទៅលើគ្រប់វិស័យ រួមទាំងវិស័យអចលនទ្រព្យផងដែរ។ ដោយសារមើលឃើញពីភាពរីកចម្រើននេះ ហើយប្រទេសកម្ពុជាក៏បានបង្កើតឱ្យមាននូវប្រព័ន្ធពន្ធកើតឡើង គឺក្នុងគោលបំណងប្រមូលពន្ធពីប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីជួយជំរុញដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ឱ្យមានការរីកចម្រើនកាន់តែខ្លាំងឡើង។ ចំពោះការបង់ពន្ធជាកាតព្វកិច្ចរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងការរួមចំណែកដល់ការចំណាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងការកសាង អភិវឌ្ឍន៍សង្គម រក្សាសុខសុវត្ថិភាពប្រជាពលរដ្ឋសុខសន្តិភាពសម្រាប់ប្រទេសជាតិ។ ការប្រមូលពន្ធ គឺជាមុខងារដ៏សំខាន់ និងចម្បងរបស់បណ្តារដ្ឋបាលសារពើពន្ធនៃប្រទេសនីមួយៗ។ ការផ្តល់សេវាប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ ការជួយសម្របសម្រួលជ្រោមជ្រែង អប់រំ និងដោះស្រាយបញ្ហានានារបស់អ្នកជាប់ពន្ធ ដោយផ្តល់ជាមធ្យោបាយសមស្របអោយអ្នកជាប់ពន្ធយល់ដឹងច្បាស់អំពីវប្បធម៌បង់ពន្ធ ក៏ដូចជាការបំពេញកាតព្វកិច្ចសារពើពន្ធ ដោយស្ម័គ្រចិត្តបានត្រឹមត្រូវទៀងទាត់ស្របតាមច្បាប់ និងលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តស្តីពីពន្ធដារជាធរមាន គឺជាការកិច្ចដ៏សំខាន់ដែលត្រូវយកចិត្តទុកដាក់បំផុតរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។

សព្វថ្ងៃនេះ ប្រទេសកម្ពុជាមានប្រភេទពន្ធអាករជាច្រើនប្រភេទដែលតម្រូវឱ្យប្រជាពលរដ្ឋបង់ពន្ធជូនរាជរដ្ឋាភិបាលក្នុងគោលបំណងចូលរួមលើកស្ទួយ និងអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ។ យោងតាមក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ មានប្រភេទពន្ធដូចជា ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ពន្ធលើប្រាក់ចំណូល ប្រាក់រំដោះពន្ធលើប្រាក់ចំណេញ ពន្ធអប្បបរមា ពន្ធកាត់ទុក ពន្ធលើប្រាក់បៀវត្ស ពន្ធលើឈ្នួលផ្ទះ និងដី ពន្ធប៉ាតង់ ពន្ធប្រថាប់ត្រា ពន្ធលើដីធ្លីមិនបានប្រើប្រាស់ ពន្ធសត្តយាត ពន្ធលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន អាករលើតម្លៃបន្ថែម អាករពិសេស អាករបំភ្លឺសាធារណៈ អាករស្នាក់នៅ។ល។ ម្យ៉ាងវិញទៀត ការប្រមូលពន្ធត្រូវបានធ្វើឡើងនៅគ្រប់បណ្តាប្រទេសទាំងអស់នៅលើសកលលោក មិនថាប្រទេសកំពុងអភិវឌ្ឍន៍ក្តី ឬប្រទេសអភិវឌ្ឍក្តី គឺសុទ្ធតែត្រូវធ្វើការប្រមូលពន្ធដើម្បីរក្សាបាននូវតុល្យភាព ស្ថេរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ក៏ដូចជាទ្រទ្រង់នៅក្នុងដំណើរការសេដ្ឋកិច្ចជាតិទាំងមូល។

ដោយផ្អែកលើហេតុផលនេះហើយ ទើបក្រុមនាងខ្ញុំបានធ្វើការសម្រេចចិត្តជ្រើសរើសយកប្រធានបទ "នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ" ដែលស្ថិតនៅក្នុងប្រភេទពន្ធមួយនៅក្នុងចំណោមប្រភេទពន្ធទាំងអស់ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជាយកមកសិក្សាស្រាវជ្រាវ ដើម្បីរៀបចំជាសារណាបញ្ចប់ការសិក្សាថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រ និងទុកសម្រាប់ឱ្យនិស្សិតជំនាន់ក្រោយធ្វើការស្រាវជ្រាវ។

១.២ ចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ

ជាការពិតណាស់ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យត្រូវបានរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាចាប់ផ្តើមអនុវត្ត កាលពីឆ្នាំ២០១១ មកម៉្លេះ។ ជាក់ស្តែង នៅប្រទេសកម្ពុជាយើងមានការអភិវឌ្ឍ និងរីកចម្រើនលូតលាស់ទៅមុខយ៉ាងឆាប់រហ័ស ទើបរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាមានការអនុវត្តទៅលើការប្រមូលពន្ធផ្សេងៗទៀត ជាពិសេសពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។

ដោយយល់ឃើញបែបនេះហើយ ទើបក្រុមនាងខ្ញុំបានលើកយកសំណួរមួយចំនួនយកមកចោទសួរដូចខាងក្រោម៖

- ១.តើអត្តនាយកដ្ឋានពន្ធដារមាននីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យយ៉ាងដូចម្តេច ?
- ២.តើការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យបានផ្តល់ផលប្រយោជន៍អ្វីខ្លះសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ?

១.៣ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ

ដើម្បីអោយកាន់តែងាយស្រួលក្នុងការសិក្សាស្រាវជ្រាវឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងប្រធានបទនេះ មានគោលបំណងផ្តោតទៅលើតែពន្ធលើអចលនទ្រព្យតែប៉ុណ្ណោះ ៖

- ស្វែងយល់ពីប្រវត្តិនៃការកកើតពន្ធលើអចលនទ្រព្យនៅកម្ពុជា
- ស្វែងយល់អំពីនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ
- ស្វែងយល់ពីប្រភេទនៃអចលនទ្រព្យដែលជាប់ពន្ធ
- ស្វែងយល់ពីការគណនាប្រាក់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ
- ស្វែងយល់ពីអត្ថប្រយោជន៍នៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ
- ស្វែងយល់ពីការអនុគ្រោះនៃពន្ធអចលនទ្រព្យ
- ស្វែងយល់ពីការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ។

១.៤ ទំហំដែលកំណត់ និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

១.៤.១ ទំហំដែលកំណត់

ដើម្បីឱ្យការសិក្សាស្រាវជ្រាវលើប្រធានបទ“នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អត្តនាយកដ្ឋានពន្ធដារ” ដោយផ្អែកទៅលើពេលវេលា ប្រធានបទ និងចំណោទបញ្ហាដែលបានចោទសួរខាងលើក្រុមនាងខ្ញុំ បានធ្វើការស្រាវជ្រាវ លើកយកទីតាំងដែលស្ថិតនៅលើ ផ្លូវ១១២ សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក រាជធានីភ្នំពេញ។ ដោយផ្តោតសំខាន់ទៅលើដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និងការគ្រប់គ្រងរបស់អត្តនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។ ការស្រាវជ្រាវនេះ គឺសិក្សាពីការបង់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និងអត្ថប្រយោជន៍នៃការបង់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។

១.៤.២ វិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះ គឺក្រុមនាងខ្ញុំបានសិក្សាពីនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យនៅចន្លោះឆ្នាំ២០២០-២០២២ របស់អត្តនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។

១.៥ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ

ការសិក្សាស្រាវជ្រាវនេះប្រើប្រាស់តាមវិធីសាស្ត្របែបគុណវិស័យតាមរយៈការប្រមូលទិន្នន័យធ្វើឡើងបានដោយផ្អែកទៅលើឯកសារយោងដូចជា សៀវភៅសិក្សាគោល មុខវិជ្ជាច្បាប់ពន្ធដារកម្ពុជារបស់វិទ្យាស្ថានវ៉ាន់ដា សទ្ទានុក្រមពន្ធដារ និងការស្រាវជ្រាវតាមរយៈគេហទំព័រ Construction-Property និង Introduction to Real Estate Taxation in Cambodia. ដើម្បីយល់ដឹងអំពីនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និងផលប្រយោជន៍នៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យចំពោះសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។

សម្រាប់សំណួរស្រាវជ្រាវទី១ គឺប្រមូលទិន្នន័យតាមបែបគុណវិស័យ តាមរយៈឯកសារមួយចំនួនដូចជាសៀវភៅសិក្សាគោល មុខវិជ្ជាច្បាប់ពន្ធដារកម្ពុជា របស់សាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា សទ្ទានុក្រមពន្ធដារ និង

ស្រាវជ្រាវតាមរយៈគេហទំព័រ Construction-Property ដើម្បីយល់ដឹងអំពីនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។

សម្រាប់សំណួរស្រាវជ្រាវទី២ គឺប្រមូលទិន្នន័យតាមបែបគុណវិស័យ តាមរយៈ Introduction to Real Estate Taxation in Cambodia ដើម្បីយល់ដឹងពីផលប្រយោជន៍នៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យចំពោះសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។

១.៦ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ

១.៦.១ ចំពោះក្រុមអ្នកស្រាវជ្រាវផ្ទាល់

- យល់ដឹងអំពីនីតិវិធីនៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។
- យល់ដឹងពីប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។
- យល់ដឹងពីរបៀបវារៈវែងលើអចលនទ្រព្យ។
- ជួយបង្កើនចំណេះដឹង ជំនាញ សមត្ថភាពផ្ទាល់ខ្លួនដោយការផ្សព្វផ្សាយរវាងទ្រឹស្តី និងការអនុវត្តជាក់ស្តែង។
- ចេះធ្វើការងារជាក្រុម និងចេះសម្របសម្រួលដោះស្រាយបញ្ហាក្នុងក្រុម។
- ពង្រឹងបន្ថែមលើទំនួលខុសត្រូវលើកិច្ចការស្រាវជ្រាវ។

១.៦.២ ចំពោះអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

- បានដឹងពីចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយដើម្បីយកមកកែលម្អ និងផ្តល់អនុសាសន៍។
- បង្កើនទំនុកចិត្តពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋ និងអ្នកជាប់ពន្ធ។
- ផ្សព្វផ្សាយពីវិសាលភាព និងកេរ្តិ៍ឈ្មោះរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។

១.៦.៣ ចំពោះសង្គម

តាមរយៈការសិក្សាស្រាវជ្រាវនូវប្រធានបទខាងលើបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា ការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យបានចូលរួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ និងសង្គមជាតិ។

១.៧ រចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ

- > ជំពូកទី១៖ បង្ហាញអំពីសេចក្តីផ្តើមដោយផ្អែកទៅលើលំនាំបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវចំណោទបញ្ហានៃការស្រាវជ្រាវ គោលបំណងនៃការស្រាវជ្រាវ ទំហំដែនកំណត់និងវិសាលភាពនៃការស្រាវជ្រាវ វិធីសាស្ត្រនៃការស្រាវជ្រាវ សារៈសំខាន់នៃការស្រាវជ្រាវ និងរចនាសម្ព័ន្ធនៃការស្រាវជ្រាវ។
- > ជំពូកទី២៖ ផ្ដោតទៅលើវិធីសាស្ត្រដែលពាក់ព័ន្ធ ដោយផ្ដោតទៅលើនិយមន័យនៃគោលការណ៍នៃការបង់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ទ្រឹស្តីនៃការបង់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។
- > ជំពូកទី៣៖ ផ្ដោតទៅលើលទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវប្រវត្តិសង្ខេបរបស់ពន្ធដារលក្ខណៈទូទៅទាក់ទងនឹងពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ផលប្រយោជន៍នៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យសម្រាប់សេដ្ឋកិច្ច។
- > ជំពូកទី៤៖ ការវិភាគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ ដោយផ្អែកទៅលើប្រធានបទនៃការស្រាវជ្រាវ ពីបញ្ហាទូទៅនៃការបង់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។
- > ជំពូកទី៥៖ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍ ផ្ដោតទៅលើការធ្វើសន្និដ្ឋានដោយសង្ខេបទៅលើគ្រប់ចំណុចដែលបានវិភាគ និងការផ្តល់យោបល់ជាអនុសាសន៍ទៅគ្រប់ចំណុចដែលត្រូវកែលម្អ។

ជំពូកទី២

នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

២.១ លក្ខណៈទូទៅនៃនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ

២.១.១ និយមន័យពន្ធ

ពន្ធ សំដៅដល់ពន្ធ និងអាករទាំងឡាយ។ ពាក្យថា “ពន្ធ” គឺសំដៅដល់ការកំណត់បន្ទុកហិរញ្ញវត្ថុជាកំហិតដោយរដ្ឋាភិបាលចំពោះ អ្នកជាប់ពន្ធ (រូបវន្តបុគ្គល ឬនីតិបុគ្គល) សម្រាប់ទ្រទ្រង់ការចំណាយរបស់រដ្ឋាភិបាល និងចំណាយលើវិស័យសាធារណៈ ជាច្រើនប្រភេទទៀត^១។

ពន្ធ (Taxation) គឺជាកាតព្វកិច្ចបង់ប្រាក់ ឬវត្ថុរបស់អ្នកជាប់ពន្ធទៅរដ្ឋាភិបាលហើយអ្នកជាប់ពន្ធទាំងនោះទទួលបានតម្លៃតបស្នងពីរដ្ឋាភិបាលវិញតាមរយៈទំនិញ និងសេវាសាធារណៈ។

ពន្ធ គឺជាបន្ទុករបស់ប្រជាពលរដ្ឋបង់ចូលថវិកាជាតិ។ ប្រជាពលរដ្ឋគ្រប់រូបមានកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធជូនរដ្ឋ។

ពន្ធ ជាឧបករណ៍របស់រដ្ឋាភិបាលដែលបានបង្កើតឡើងដើម្បីរៀបចំចំណូលចូលថវិកាជាតិសម្រាប់ចំណាយសាធារណៈ^២។

២.១.២ ប្រភេទពន្ធ

ការប្រមូលពន្ធមានតាំងពីសម័យមុនមកម៉្លោះតាមរយៈប្រវត្តិសាស្ត្របន្តរហូតដល់សម័យហ្វូណានមានសម័យកាល ជាច្រើនទៀតដូចជា សម័យចេនឡា សម័យអង្គរ សម័យលង្វែក សម័យឧត្តុង្គ និងសម័យចតុមុខ។ ការប្រមូលពន្ធនៅសម័យនោះមានការកំណត់អត្រាពន្ធមិនច្បាស់លាស់អសមធម៌ និងមិនជាក់លាក់តាមច្បាប់កំណត់នោះទេ គឺរាល់ច្បាប់ទាំងអស់ស្ថិតនៅក្រោមការបង្គាប់បញ្ជារបស់ព្រះមហាក្សត្រ ឬបុគ្គលដែលមានអំណាចតែប៉ុណ្ណោះ។ លុះមកដល់អំឡុងឆ្នាំ១៨៦៣បារាំងបានចូលខ្លួនមកធ្វើជាអាណាព្យាបាលខ្មែរហើយក្រោយមកបានប្រែក្លាយកម្ពុជាទៅជាទឹកដីអាណានិគមរបស់ខ្លួននាឆ្នាំ១៨៨៤ បារាំងបាននាំយកច្បាប់ និងការគ្រប់គ្រងរដ្ឋបាល មកអនុវត្តនៅកម្ពុជាជាពិសេសពីវិស័យសារពើពន្ធផងដែរ។ បន្ទាប់ពីទទួលបានឯករាជ្យពីប្រទេសបារាំងនៅ ថ្ងៃទី០៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៥៣ កម្ពុជាយល់ឃើញថាមានភាពពិបាកក្នុងការវិលត្រឡប់ទៅអនុវត្តច្បាប់ខ្មែរបុរាណវិញណាស់ដោយហេតុថាប្រទេសកម្ពុជាពេលនោះបានក្លាយទៅជាគ្រួសារច្បាប់រ៉ូម៉ាំងរួចទៅហើយដូច្នេះផលវិបាកនៅកម្ពុជា គឺជាច្បាប់ពន្ធដារដែលមាន ឫសគល់ចេញពីច្បាប់បារាំង។

ដោយយើងអាចដឹងពីប្រវត្តិនៃការកើតពន្ធដារនៅកម្ពុជាតាមរយៈឯកសារនានាមួយចំនួន ចាប់ពីឆ្នាំ១៩៥៣ រហូតដល់បច្ចុប្បន្ន។ នៅឆ្នាំ១៩៥៣ បន្ទាប់ពីប្រទេសកម្ពុជាបានទទួលឯករាជ្យ នាយកដ្ឋានពន្ធដារត្រូវបានបង្កើតឡើងជាអកុសលដោយសារវិបត្តិសង្គ្រាមផ្ទៃក្នុងនៅឆ្នាំ១៩៧៥ ដល់១៩៧៩បានធ្វើអោយប្រព័ន្ធពន្ធដារត្រូវបានលុបបំបាត់ទៅវិញ។ បន្ទាប់ពីអ្នកស្នេហាជាតិទាំងឡាយរបស់យើងបានដឹកនាំរំដោះប្រទេសជាតិចេញពីសង្គ្រាមប្រល័យពូជសាសន៍ នាយកដ្ឋានពន្ធដារឧស្សាហកម្មពាណិជ្ជកម្មត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ១៩៨០ ដល់ ឆ្នាំ១៩៩៣ ក៏ប៉ុន្តែនៅឆ្នាំ១៩៩៣ ដល់ ២០០៨ នាយកដ្ឋានពន្ធដារឧស្សាហកម្មពាណិជ្ជកម្មត្រូវ

¹ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. សទ្ទានុក្រមពន្ធដារ. (ឆ្នាំ២០២២). ពន្ធ. ទំព័រទី១៣២. ភ្នំពេញ។
² វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា. (2024). ច្បាប់ពន្ធដារកម្ពុជា. បោះពុម្ពលើកទី១. ទំព័រទី២. ភ្នំពេញ។

បានប្តូរទៅឈ្មោះនាយកដ្ឋានពន្ធដារ និងក្នុងឆ្នាំ២០០៨ ដោយសារប្រទេសមានសុខសន្តិភាពបានធ្វើឱ្យការប្រមូលពន្ធដារកាន់តែមានភាពរីកចម្រើន ហើយបានប្រែក្លាយនាយកដ្ឋានពន្ធដារទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដាររហូតដល់បច្ចុប្បន្ន^៣។

ក្នុងអំឡុងពេលសង្គ្រាមស៊ីវិលពីឆ្នាំ១៨៦១ ដល់ឆ្នាំ១៨៦៥ រដ្ឋាភិបាលនៃសហរដ្ឋអាមេរិកបានដឹងថាពន្ធដារនឹងមិនអាចប្រមូលបានលើអចលនទ្រព្យបានគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីជាដំណើរការឱ្យរដ្ឋាភិបាលនឹងបានធ្វើសឹកសង្គ្រាមប្រឆាំងនឹងសហព័ន្ធបានទេ។ ដូច្នេះហើយនៅឆ្នាំ១៨៦២ សភាបានបង្កើតពន្ធលើអចលនទ្រព្យមានកម្រិត ទៅលើតែបុគ្គលណាដែលមានទឹកប្រាក់ចំនួនច្រើនជាង៦០០ដុល្លារ ប៉ុន្តែបានច្រានចោលទៅវិញនៅឆ្នាំ១៨៧២ ដើម្បីគាំទ្រដល់ការបង្កើតពន្ធលើថ្នាំជក់ និងគ្រឿងស្រវឹង។ ដូច្នេះហើយសមាជិកបានបង្កើតពន្ធលើអចលនទ្រព្យឡើងវិញក្នុងឆ្នាំ១៨៩៤ ប៉ុន្តែដោយសារតុលាការកំពូលប្រកាសមិនយល់ស្របទៅតាមរដ្ឋធម្មនុញ្ញក្នុងឆ្នាំ១៨៩៥។

២.១.៣ ទស្សនៈនៃពន្ធ

ពន្ធ គឺជាកាតព្វកិច្ចរបស់រូបវន្តបុគ្គល និងនីតិបុគ្គលទាំងអស់ដែលមានចែងក្នុងក្រិតច្បាប់ត្រូវតែចូលរួមបង់វិភាគទានជូនទៅកាន់រដ្ឋក្រោមរូបភាពជាការប្រមូលចំណូលជាតិ ដើម្បីឱ្យរដ្ឋាភិបាលធ្វើការបែងចែកចំណូលឡើងវិញ សម្រាប់ជាប្រយោជន៍ដល់សង្គមជាតិទាំងមូលមានន័យថា រដ្ឋមិនបង់សេវាកម្មទៅឱ្យអ្នកបង់ពន្ធទាំងនោះដោយផ្ទាល់វិញឡើយ ហើយអ្នកមានចំណូលតិចត្រូវបង់ពន្ធតិចអ្នកចំណូលច្រើនត្រូវបង់ពន្ធច្រើន។

តាមទស្សនៈរបស់លោក Charles.M.Allan ពន្ធដារ គឺជាលំហូរនៃទ្រព្យសម្បត្តិឯកជនទៅកាន់រដ្ឋលើកលែងតែជាប្រាក់កម្ចី និងការលក់សេវាកម្មសាធារណៈរបស់រដ្ឋ។

ចំពោះទស្សនៈរបស់លោក E.R.A.Seligman ពន្ធដារ គឺជាអ្វីៗដែលរដ្ឋធ្វើការកំណត់ប្រមូលពីពន្ធស្តីដើម្បីនាំមកប្រើប្រាស់ជាប្រយោជន៍ដល់សង្គមជាតិ ដោយមិនចំពោះបុគ្គលណាមួយឡើយ រួមទាំងអ្នកជាប់ពន្ធផងដែរ^៤។

២.២ នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

២.២.១ និយមន័យនីតិវិធី

នីតិវិធី ពាក្យនេះសំដៅដល់វិធីសាស្ត្រ របៀប ឬមធ្យោបាយជាក់លាក់ ដែលសម្រាប់សម្តែងចេញជាសកម្មភាពនៃការអនុវត្ត ការងារជាក់ស្តែង ស្របទៅតាមគោលការណ៍របស់អង្គភាព^៥។

២.២.២ ប្រភេទនីតិវិធី

³ រៀបរៀងដោយនិស្សិតឈ្មោះ យ៉ាន់ លក្ខិណា, កើយ វិញក្រឹម, ស៊ុនអ៊ុំ សិរៈ. (២០២២). ប្រធានបទ៖ ការធ្វើទំនើបការនីយកម្មរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ និងប្រព័ន្ធពន្ធដារកម្ពុជា. សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជំនាញ នីតិសាស្ត្រ ជំនាន់ទី២២ នៃសាកលវិទ្យាល័យវ៉ាន់ដា និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ទំព័រ៤-៥. ភ្នំពេញ។

⁴ រៀបរៀងដោយនិស្សិតឈ្មោះ វ៉ាត់ បញ្ញាវិទូ, អ៊ុញ ស្រីលីកា, ជឿន ម៉ាលី, ចាយ ពិសី, សេន ស្រីទូច. (2024). ប្រធានបទ៖ ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជំនាញ គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ ជំនាន់ទី២១ នៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ទំព័រ៤-៥. ភ្នំពេញ។

⁵ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. សទ្ទានុក្រមពន្ធដារ. (ឆ្នាំ២០២២). ប្រវត្តិពន្ធ. ទំព័រទី៨៨. ភ្នំពេញ។

ការប្រើប្រាស់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ដើម្បីផ្តល់មូលនិធិដល់ប្រតិបត្តិការរបស់រដ្ឋាភិបាលមានតាំងពី អេហ្ស៊ីបបុរាណ និងមេសូប៉ូតាមៀ។ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យដែលបានកត់ត្រាជាលើកដំបូងនៅក្នុងសហរដ្ឋ អាមេរិក ត្រូវបានអនុញ្ញាតដោយរដ្ឋ Virginia ក្នុងឆ្នាំ១៦៥១។

នៅសតវត្សរ៍ទី១៨ និងទី១៩ រដ្ឋាភិបាលក្នុងតំបន់បានចាប់ផ្តើមប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យកាន់តែ មានលក្ខណៈជាប្រព័ន្ធដែលជាមធ្យោបាយដ៏មានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការបង្កើនប្រាក់ចំណូលសម្រាប់សេវា សាធារណៈ។ ពន្ធទាំងនេះ គឺផ្អែកលើតម្លៃដែលបានវាយតម្លៃរបស់ម្ចាស់ផ្ទះនៃដី ឬលំនៅដ្ឋានរបស់ពួកគេ ដែលត្រូវបានកំណត់សម្រាប់យុត្តាធិការក្នុងតំបន់នីមួយៗ។ ប្រសិនបើការទូទាត់មិនត្រូវបានធ្វើឡើងទាន់ពេល ទេនោះបំណុលត្រូវបានដាក់បញ្ចាំនឹងផ្ទះរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ ហើយសកម្មភាពប្រមូលបន្ថែមទៀតនឹងកើតឡើង។

នៅដើមសតវត្សរ៍ទី២០ ការកែលម្អបច្ចេកវិទ្យាបានអនុញ្ញាតឱ្យមានទម្រង់ទំនាក់ទំនងកាន់តែលឿន និង បានអនុញ្ញាតឱ្យអ្នកវាយតម្លៃពន្ធក្នុងស្រុកចែកចាយការវាយតម្លៃពន្ធកាន់តែលឿន និងមានប្រសិទ្ធភាពដល់ ប្រជាពលរដ្ឋ។ លើសពីនេះ ប្រព័ន្ធដំណើរការទិន្នន័យក្នុងតំបន់បានចាប់ផ្តើមលេចចេញដែលអាចឱ្យការិយាល័យ ពន្ធដារងាយស្រួលបង្កើត និងគ្រប់គ្រងប្រវត្តិការទូទាត់សម្រាប់អ្នកជាប់ពន្ធលើមូលដ្ឋានបុគ្គល។

ជាមួយនឹងភាពជឿនលឿននៃបច្ចេកវិទ្យាកុំព្យូទ័រនៅចុងសតវត្សរ៍ទី២០ ប្រព័ន្ធកុំព្យូទ័រខ្នាតធំបាន ក្លាយ ទៅជាមានកាន់តែច្រើនឡើង ដែលអនុញ្ញាតឱ្យផ្ទុកទិន្នន័យយ៉ាងច្រើនចូលប្រើបានយ៉ាងឆាប់រហ័ស និងធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពតាមតម្រូវការសម្រាប់ប្រតិបត្តិការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព។ តាមរយៈប្រព័ន្ធដីជីវិចលសម្រាប់ការបង់ពន្ធដំណើរការនានា ដូចជាការផ្ទេរមូលនិធិអេឡិចត្រូនិក (EFT) ការ បំពេញឯកសារអេឡិចត្រូនិក ការជូនដំណឹងអំពីការប្រមូលតាមរយៈអ៊ីមែល និងការបំប្លែងឯកសារវាយតម្លៃ ជាឌីជីថល នៅទូទាំងដែនសមត្ថកិច្ចឡូវនេះងាយស្រួលជាមួយនឹងភាពត្រឹមត្រូវ និងលឿនដែលត្រូវបាន កែលម្អយ៉ាងខ្លាំងលើវិធីសាស្ត្រដោយដៃដែលបានប្រើកំណត់ត្រាក្រដាស។

សព្វថ្ងៃនេះ ផលប៉ះពាល់ផ្សេងៗតាមអនុញ្ញាតជាច្រើនអាចរកបាន ដែលបង្ហាញពីតំរូវការតាមពេលវេលា ជាក់ស្តែងទាក់ទងនឹងការវាយតម្លៃ ដែលអ្នកជាប់ពន្ធអាចមើលពីតំរូវការលម្អិតពាក់ព័ន្ធ រួមទាំងកាលបរិច្ឆេទ សងរួម ជាមួយនឹងការអនុញ្ញាតឱ្យពួកគេជ្រើសរើសដាក់ស្នើការទូទាត់ចាំបាច់ណាមួយដោយភាពងាយស្រួល ដោយកាត់បន្ថយការចំណាយយ៉ាងច្រើនទាំងផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុក៏ដូចជា ពេលដែលបានប្រើប្រាស់ដោយការខិតខំ ប្រឹងប្រែងប្រមូលបែបប្រពៃណី។

២.២.៣ ផលប្រយោជន៍សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ

ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ គឺជាប្រភេទពន្ធផ្ទាល់ដែលត្រូវបានប្រមូលជាប្រចាំឆ្នាំទៅលើអចលនទ្រព្យដែល ស្ថិតនៅក្នុងស្រុករដ្ឋបាលទាំងឡាយណាដែលជាប់ពន្ធ។ ជាគោលការណ៍ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យមានវិសាល ភាពនៅទូទាំងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ដំហានដំបូងច្បាប់បានកំណត់យកពន្ធតែទៅលើអចលនទ្រព្យដែល ស្ថិតនៅក្នុងភូមិសាស្ត្រ រដ្ឋបាលរាជធានីភ្នំពេញ និងក្នុងក្រុង នៃខេត្តនានាតែប៉ុណ្ណោះ។ ដូច្នេះ អគ្គនាយកដ្ឋាន ពន្ធដារអាចប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យបានតាមរយៈ អ្នកជាប់ពន្ធមកបង់ដោយផ្ទាល់នៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-

⁶ រៀបរៀងដោយសិស្សច្បងឈ្មោះ យឹម ស្រីអូន, ឡាត់ មិនា, សាយ សុគន្ធារី, ចេង ផាលីស. (២០២៣). ប្រធានបទ៖ ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើអចលន ទ្រព្យរបស់ពន្ធដារសាខាចំការមន. សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញបត្រជំនាញ គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ នៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ជំនាន់ទី២០ ទំព័រ៧-៨. ភ្នំពេញ។

ខណ្ឌ ឬនៅធនាគារជាដៃគូជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ឬតាមរយៈកម្មវិធីទូរស័ព្ទដៃអ្នកជាប់ពន្ធ GDT Taxpayer App ដែលមានក្នុង App Store និង PlayStore។ ហើយពន្ធនេះត្រូវបង់យ៉ាងយូរបំផុតត្រឹម ថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា នៃឆ្នាំជាប់ពន្ធ។

ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ជាប្រភេទពន្ធស្វ័យប្រកាសដោយម្ចាស់អចលនទ្រព្យ ត្រូវបំពេញព័ត៌មានអចលនទ្រព្យ ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីពន្ធលើអចលនទ្រព្យ លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និងគណនាព្រមទាំងបង់ប្រាក់ពន្ធដោយខ្លួនឯង។ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យនេះ ត្រូវប្រមូលដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ និងបានបង់ចូលទៅក្នុងគណនីគោលនៃធនាគារជាតិ ដើម្បីជាគុណប្រយោជន៍ទៅដល់ថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ (រាជធានី/ខេត្ត/ក្រុង/ស្រុក/ខណ្ឌ/ឃុំ/សង្កាត់) សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ។⁷

២.៣ ការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារផ្តល់ផលប្រយោជន៍សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ

២.៣.១ និយមន័យអចលនទ្រព្យ

- អចលនទ្រព្យ ជាទូទៅសំដៅដល់ដី ផ្ទះ អគារ រោងចក្រ និងរោងផលិតកម្ម ជាដើម។
- អចលនទ្រព្យ មានចែងនៅក្នុងច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិមួយចំនួនដែលសំដៅដល់ ដី ផ្ទះ អគារ និងសំណង់ផ្សេងៗទោះបីជាបានចុះបញ្ជី (មានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិ) ឬមិនបានចុះបញ្ជី (គ្មានប័ណ្ណកម្មសិទ្ធិក្តី)⁸។
- អចលនទ្រព្យ នៅក្នុងផ្លូវច្បាប់ គឺជាដី ឬទ្រព្យសម្បត្តិផ្សេងទៀតដែលនៅជាប់ជាមួយដី ដែលមានលក្ខណៈស្ថិតស្ថេរ មាំមួន ដូចជាអគារ លំនៅឋាន ខុនដូ អាគារពាណិជ្ជកម្ម បន្ទប់ស្នាក់នៅ និងសិទ្ធិទាំងឡាយណាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកម្មសិទ្ធិដី រួមទាំងប្លង់ដី⁹។

២.៣.២ ប្រវត្តិអចលនទ្រព្យ

ពន្ធលើអចលនទ្រព្យត្រូវបានបង្កើតឡើងនៅឆ្នាំ២០១០ និងត្រូវបានដាក់ឱ្យអនុវត្តនៅឆ្នាំ២០១១។ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យនេះប្រមូលជាប្រចាំឆ្នាំលើអចលនទ្រព្យដែលស្ថិតនៅក្នុងតំបន់រដ្ឋបាលថ្នាក់ខេត្ត/ខណ្ឌ រាជធានីភ្នំពេញ និងរដ្ឋបាលក្រុងនៅតាមបណ្តាខេត្តនានាជាមួយនឹងអត្រា០.១% នៃតម្លៃអចលនទ្រព្យសរុបដែលមានតម្លៃលើសពី១០០លានរៀល ឬស្មើនឹង២៥,០០០ដុល្លារអាមេរិក។ ទីផ្សារអចលនទ្រព្យត្រូវបានវាយតម្លៃដោយគណៈកម្មការវាយតម្លៃអចលនទ្រព្យដែលស្ថិតក្រោមការគ្រប់គ្រងរបស់ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។

យ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រភេទអចលនទ្រព្យមួយចំនួនត្រូវបានលើកលែងដូចជា ដីកសិកម្ម ដីរបស់រដ្ឋ ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធសាធារណៈ អចលនទ្រព្យឧស្សាហកម្មនៅក្នុងតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស និងអគារដែលកំពុងសាងសង់ (សាងសង់ក្រោម ៨០%) ហើយដែលមិនទាន់ត្រូវបានប្រើប្រាស់។

⁷ CONSTRUCTION-PROPERTY. (2016, August 27). *នីតិវិធីថ្មីសម្រាប់ការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ*. Retrieved from <https://construction-property.com/km/new-procedures-property-tax-collection/>

⁸ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. សទ្ទានុក្រមពន្ធដារ. (ឆ្នាំ២០២២). *អចលនទ្រព្យ*. ទំព័រទី២១៦. ភ្នំពេញ។

⁹ PHKASLAPARTNER. រៀបរៀងដោយលោក ចំរើន. (2022, March 24). *អចលនទ្រព្យជាអ្វី?* Retrieved from <https://phkaslapartner.com/business-kamsan/what-is-properties>

ពន្ធលើអចលនទ្រព្យនេះ ត្រូវប្រមូលដោយរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ និងបង់ពន្ធចូលក្នុងគណនីទោលនៃ ធនាគារជាតិ ដើម្បីជាគុណប្រយោជន៍ដល់ថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ(រាជធានី-ខេត្ត-ក្រុង-ស្រុក-ខណ្ឌ- ឃុំ-សង្កាត់) សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន។

២.៣.៣ ប្រភេទអចលនទ្រព្យដែលជាប់ពន្ធ

អចលនទ្រព្យដែលជាប់ពន្ធសំដៅលើអចលនទ្រព្យជាដី(ដែលមាន ឬគ្មានអគារ), លំនៅដ្ឋាន, អគារ ឬសំណង់ផ្សេងៗដែលនៅលើដីរួមមាន៖ សណ្ឋាគារ ផ្ទះល្វែង ការិយាល័យ ខុនដូ រោងចក្រ ឃ្នាំងទំនិញ អគារ ឧស្សាហកម្ម និងចំណាត់ថយន្ត ហើយប្រភេទអចលនទ្រព្យដូចដែលបានរៀបរាប់នេះមានតម្លៃលើស ពី១០០ លានរៀល ។ អចលនទ្រព្យទាំងនេះត្រូវបានចាត់ទុកជាអចលនទ្រព្យជាប់កាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធ។ ពន្ធ លើអចលនទ្រព្យត្រូវបានប្រមូលប្រចាំឆ្នាំតាមអត្រា០.១% លើមូលដ្ឋានគិតពន្ធគឺ៨០%នៃតម្លៃអចលនទ្រព្យ សរុប(ទាំងតម្លៃដី និងតម្លៃសំណង់)ហើយដកនឹង១០០លានរៀល។ តម្លៃអចលនទ្រព្យត្រូវ បានកំណត់ ដោយគណៈកម្មការវាយតម្លៃអចលនទ្រព្យទៅតាមអាយុកាលសំណង់(គិតចាប់ពីឆ្នាំដែលសំណង់នោះសង់ រួចរាល់) និងប្រភេទនៃសំណង់ឥដ្ឋបេតុង និងមិនមែនឥដ្ឋបេតុង¹⁰។

ដូច្នេះពន្ធលើអចលនទ្រព្យត្រូវបានគណនាតាមរូបមន្ត៖

- មូលដ្ឋានគិតពន្ធ = (តម្លៃអចលនទ្រព្យ x ៨០%) - ១០០.០០០.០០០រៀល
- ប្រាក់ពន្ធ = មូលដ្ឋានគិតពន្ធ x ០.១%

¹⁰ KHsearch. ពន្ធ. (2020, January 20). តើអចលនទ្រព្យប្រភេទណាខ្លះដែលជាប់ពន្ធ ? Retrieved from <https://www.khsearch.com/qna/28469>

ជំពូកទី៣

នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

៣.១ ស្ថានភាពទូទៅនៃនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

៣.១.១ ប្រវត្តិរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

រូបភាពទី ១ ៖ ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

- ❖ ១៩៥៣ : នាយកដ្ឋានពន្ធដារត្រូវបានបង្កើតឡើង
- ❖ ១៩៧៥-១៩៧៩ : ប្រព័ន្ធពន្ធដារត្រូវបានលុបបំបាត់
- ❖ ១៩៨០-១៩៩៣ : នាយកដ្ឋានពន្ធដារឧស្សាហកម្មពាណិជ្ជក្រសួងហិរញ្ញវត្ថុ
- ❖ ១៩៩៣-២០០៨ : នាយកដ្ឋានពន្ធដារ(អង្គភាពពន្ធដារ)ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
- ❖ ២០០៨ : ដំឡើងទៅជាអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ។

៣.១.២ ចក្ខុវិស័យ និងបេសកកម្ម

ក.ចក្ខុវិស័យ

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ជាអង្គភាពសាធារណៈដែលត្រូវបានជឿជាក់គោរព និងទទួលស្គាល់លើគុណភាព និងជំនាញក្នុងការប្រមូលចំណូលពន្ធដារ ដើម្បីជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និងការអភិវឌ្ឍប្រកបដោយចីរភាព។

ខ.បេសកកម្ម

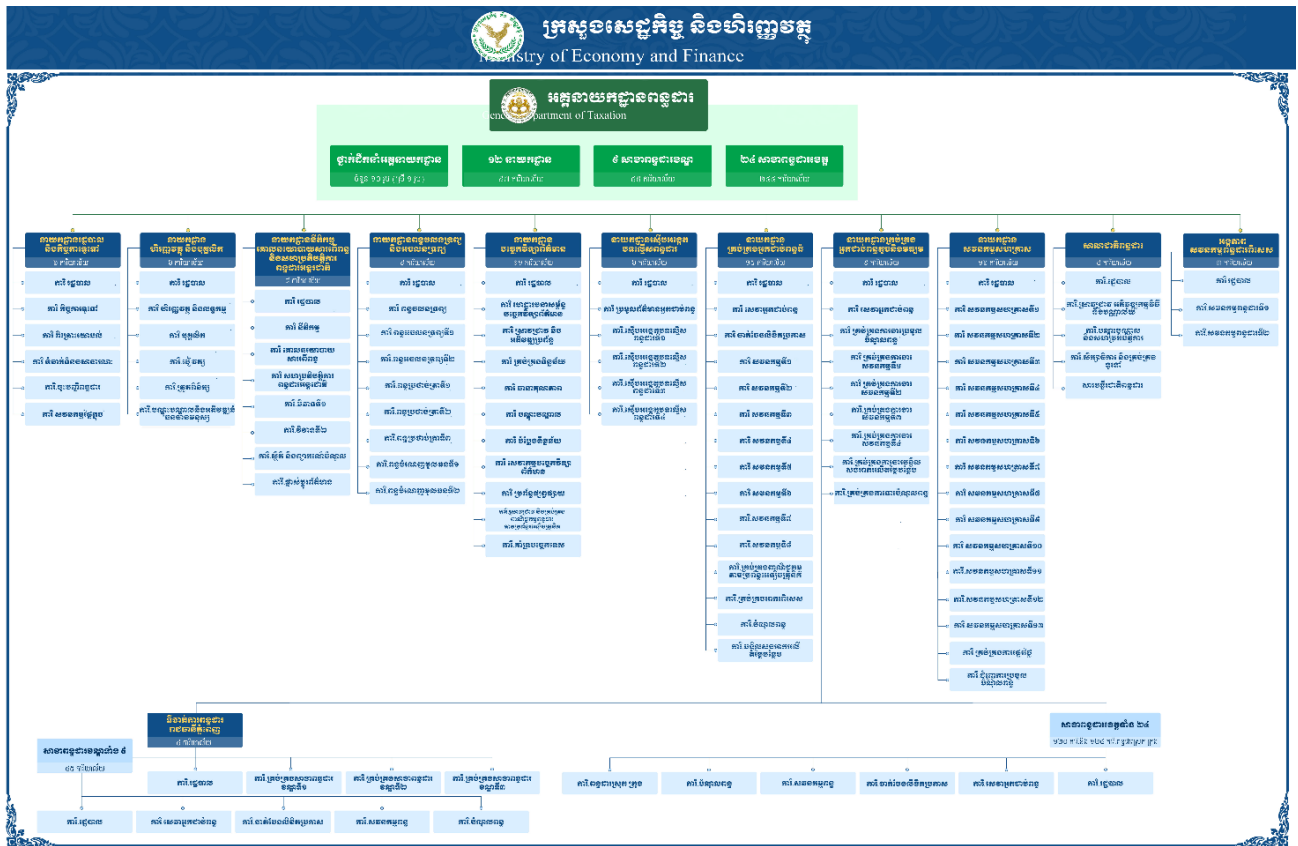
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ផ្តល់នូវសេវាដែលមានគុណភាព និងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារប្រកបដោយភាពសុចរិត និងស្មើភាពចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់ ដើម្បីជំរុញអនុលោមភាពដោយ

ស្ម័គ្រចិត្តឈានទៅសម្រេចបាននូវការអភិវឌ្ឍ និងលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា។ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារមានបេសកកម្មធ្វើឱ្យសម្រេចការអនុវត្តច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាស្តីពីពន្ធដារតាមរយៈការ៖

- ផ្តល់សេវាដល់អ្នកជាប់ពន្ធ រួមមានការផ្តល់ព័ត៌មាន ការអប់រំ ការពន្យល់ណែនាំដើម្បីឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធ
- ប្រតិបត្តិត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាស្តីពីពន្ធដារ។
- អនុវត្តកម្មវិធីចាប់បង្ខំដោយការធ្វើសវនកម្ម ការអនុវត្តវិធានការតឹងទាម និងអនុវត្តទោសទណ្ឌតាមការកំណត់នៃបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ ចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធដែលមិនបានប្រតិបត្តិត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាស្តីពីពន្ធដារ។
- ប្រមូលចំណូលពន្ធតាមការអនុវត្តត្រឹមត្រូវនូវច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាស្តីពីពន្ធដារនឹងបង់គ្រប់គ្រាន់ចូលថវិកាជាតិ។
- ផ្តល់សេវា និងការអប់រំដល់អ្នកជាប់ពន្ធ ដើម្បីធានាឱ្យច្បាប់នានាស្តីពីពន្ធដារត្រូវបានគោរព និងអនុវត្តត្រឹមត្រូវ។
- អនុវត្តកម្មវិធីចាប់បង្ខំប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព មានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ និងស្មើភាពគ្នាចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធដែលមិនគោរពច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីសារពើពន្ធ។
- អនុវត្តគោលការណ៍យុត្តិធម៌ក្នុងការអនុវត្តច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនានាស្តីពីពន្ធដារដើម្បីបង្កើនការជឿទុកចិត្តចំពោះរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
- បន្ថយការចំណាយរបស់រដ្ឋបាលសារពើពន្ធក្នុងការរៀបចំកម្មវិធី និងកិច្ចដំណើរការរបស់ខ្លួនធ្វើឱ្យមានភាពសាមញ្ញចំពោះតម្រូវការផ្សេងៗ និងបន្ថយការចំណាយរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ។
- បង្កើនសមត្ថភាព ចំណេះដឹងដល់មន្ត្រីពន្ធដារជាប្រចាំ ដើម្បីបំពេញការងារឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព។
- បង្កើនប្រសិទ្ធភាពក្នុងការគ្រប់គ្រងតាមរយៈគោលនយោបាយ កិច្ចដំណើរការការងារ និងប្រព័ន្ធការងារដែលមានភាពច្បាស់លាស់ទំនើប និងមានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ចំពោះការងាររបស់ខ្លួន។

៣.១.៣ គុណតម្លៃ និងការកិច្ច

ក. របៀបសម្ព័ន្ធនៃការប្រមូលពន្ធ

រូបភាពទី ២ ៖ របៀបសម្ព័ន្ធស្ថាប័ន

❖ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារមានភារកិច្ចជាអាទិ៍ដូចតទៅ៖

- រៀបចំគោលនយោបាយសារពើពន្ធ និងការប្រមូលពន្ធគ្រប់ប្រភេទបង់ចូលថវិកាជាតិ។
- រៀបចំសេចក្តីព្រាងច្បាប់ លិខិតបទដ្ឋាននានាស្តីពីពន្ធដារ កំណត់បញ្ជីឯកសារចាំបាច់នានា និងលិខិតយុត្តិការ ដែលអ្នកជាប់ពន្ធ ឬភ្នាក់ងារកាត់ទុកត្រូវកាន់កាប់រក្សាទុក និងផ្តល់ជូនរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ។
- កំណត់មូលដ្ឋានគិតពន្ធលើអ្នកជាប់ពន្ធ ឬភ្នាក់ងារកាត់ទុកដោយផ្អែកលើការអង្កេត និងផ្គុំព័ត៌មាន។
- គណនា និងប្រមូលប្រាក់ពន្ធ ប្រាក់ពន្ធបន្ថែម និងចំណូលផ្សេងៗ។
- កសាងកម្មវិធី និងអនុវត្តការងារសវនកម្មចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធ។
- ទទួលបន្ទុកសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិក្នុងផ្នែកពន្ធដារ។
- អនុវត្តទោសទណ្ឌតាមច្បាប់ចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធ និងភ្នាក់ងារកាត់ទុក ដែលលើសបទប្បញ្ញត្តិនានាស្តីពីពន្ធដារ។
- ចូលរួមរៀបចំគម្រោងថវិកាជាតិប្រចាំឆ្នាំ ដើម្បីបញ្ចូលទៅក្នុងសេចក្តីព្រាងច្បាប់ស្តីពីហិរញ្ញវត្ថុសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងប្រចាំឆ្នាំនីមួយៗ។

៣.២ នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

៣.២.១ កម្មវត្ថុនៃពន្ធ

កម្មវត្ថុរបស់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យរួមមាន ដី ឬ/និង សំណង់ ដែលស្ថិតនៅក្នុងភូមិសាស្ត្ររាជធានី និង បណ្តាក្រុងនៃខេត្តទាំងអស់ ក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាត្រូវជាប់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។ ពន្ធនេះ ត្រូវប្រមូល ចំពោះអចលនទ្រព្យដែលមានតម្លៃ លើសពី ១០០ ០០០ ០០០ រៀល (មួយរយលានរៀល)។ ច្បាប់ និង បទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ៖ យោងតាមប្រកាសលេខ ៤៩៣ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដាឆ្នាំ២០១០ ស្តីពីការ ប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។

៣.២.២ ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ

១- បុគ្គលទាំងឡាយត្រូវចុះបញ្ជីនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធក្នុងអំឡុងពេល ១៥ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការក្រោយពី បុគ្គលនោះចាប់ផ្តើមធ្វើសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច ឬក្រោយពីពេលទទួលបានលិខិតបញ្ជាក់ការចុះបញ្ជី ឬលិខិត អនុញ្ញាតចេញ ដោយក្រសួង ឬស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ។ បុគ្គលដែលជាកម្មវត្ថុនៃការចុះបញ្ជីពន្ធដារជាអាទិ៍មាន ៖

- ក. ស្ថាប័នរដ្ឋ បេសកកម្មទូត កុងស៊ុលបរទេស អង្គការអន្តរជាតិ ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេស របស់រដ្ឋាភិបាលនានា និងគណបក្សនយោបាយ។
- ខ. ក្រុមហ៊ុនឯកជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត ក្រុមហ៊ុនមហាជនទទួលខុសត្រូវមានកម្រិត សាខា ក្រុមហ៊ុនបរទេស ការិយាល័យតំណាង សហគ្រាសឯកបុគ្គល ក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិទូទៅ ក្រុមហ៊ុនសហកម្មសិទ្ធិ មានកម្រិត សហគ្រាសសាធារណៈ សហគ្រាសរដ្ឋ និងក្រុមហ៊ុនចម្រុះរដ្ឋ។
- គ. សមាគម និងអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល។
- ឃ. បុគ្គលដទៃទៀតដែលធ្វើសកម្មភាពអាជីវកម្មនៅព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។

២- បុគ្គលដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ១ នៃប្រកាសនេះត្រូវបានតម្រូវឱ្យចុះបញ្ជីពន្ធដារស្របតាមចំណាត់ថ្នាក់អ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាស ឬកម្រិតផលរបរ ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធ ដារ និងត្រូវស្នើសុំចុះបញ្ជីនៅតាមទ្រង់ទ្រាយគតិយុត្តនៃបុគ្គលស្នើសុំដូចខាងក្រោម៖

- ក. បុគ្គលដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ១ នៃប្រកាសនេះ ការចុះបញ្ជីពន្ធដារត្រូវធ្វើឡើង តាមរយៈគេហទំព័រចុះបញ្ជីអាជីវកម្ម ស្របទៅតាមមានចែងក្នុងអនុក្រឹត្យលេខ៨៤ អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០២០ ស្តីពីការចុះបញ្ជីអាជីវកម្មតាមប្រព័ន្ធបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន។ បុគ្គលដែលបានបំពេញតាម លក្ខខណ្ឌតម្រូវនៃគេហទំព័រចុះបញ្ជីអាជីវកម្មនឹងទទួលបានឯកសារបញ្ជាក់ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ ជាទម្រង់ឌីជី ថលដែលអាចបោះពុម្ពបានតាមគេហទំព័រចុះបញ្ជីអាជីវកម្មនេះ។
- ខ. បុគ្គលដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ ក និងកថាខណ្ឌ គ និងកថាខណ្ឌ ឃ នៃកថាខណ្ឌ១ នៃប្រកាស នេះ បុគ្គលណាមួយដែលមានបំណងចុះបញ្ជីដោយផ្ទាល់នៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ឬមិនអាចធ្វើការចុះ បញ្ជី តាមគេហទំព័រចុះបញ្ជីអាជីវកម្មបាន ការចុះបញ្ជីពន្ធដារត្រូវធ្វើឡើងតាមរយៈការបំពេញព័ត៌មាន និងភ្ជាប់ ឯកសារតម្រូវដូចមានកំណត់ក្នុងពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីពន្ធដារ និងបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានអ្នកជាប់ពន្ធ(ទម្រង់ ១០១) ដែលមានភ្ជាប់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនៃប្រកាសនេះ។

៣-រដ្ឋបាលសារពើពន្ធត្រូវចេញលិខិតបញ្ជាក់ការទទួលពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជីពន្ធដារ និងប្រាក់ពន្ធ- កម្រៃសេវាដោយបញ្ជាក់កាលបរិច្ឆេទនៃការប្រគល់ទទួលបន្ទាប់ពីបានពិនិត្យឃើញថា សំណុំឯកសារស្នើសុំ

នោះត្រឹមត្រូវ និងគ្រប់គ្រាន់។ ដោយឡែក ការស្នើសុំចុះបញ្ជីនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធរបស់បុគ្គលដូចមានចែង ក្នុងវាក្យខណ្ឌ ខ នៃកថាខណ្ឌ១ នៃប្រការនេះ រដ្ឋបាលសារពើពន្ធ ត្រូវបំប្លែងឯកសារបញ្ចូលព័ត៌មានការស្នើ សុំចុះបញ្ជី និងសម្របសម្រួលទូទាត់ប្រាក់ពន្ធ-កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីទៅតាមគេហទំព័រចុះបញ្ជីអាជីវកម្មឱ្យបាន រួចរាល់ និងត្រូវចេញលិខិតបញ្ជាក់ការទទួលពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជី និងប្រាក់ពន្ធ-កម្រៃសេវាចុះបញ្ជីនៅក្រោយ ពេលបានទទួលលិខិតជាសារអេឡិចត្រូនិកបញ្ជាក់ការទទួលពាក្យស្នើសុំពីគេហទំព័រចុះបញ្ជីអាជីវកម្ម។

៣.២.៣ ប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ

ប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធអចលនទ្រព្យ ជាកាតសម្គាល់អចលនទ្រព្យមួយ ដែលបញ្ជាក់ពីអត្តសញ្ញាណ និងបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានលម្អិតនៃអចលនទ្រព្យ។ កាតនេះមានសុពលភាព ជានិច្ចមិនថាអចលនទ្រព្យនោះត្រូវបានទិញលក់ ឬដូរម្ចាស់កាន់កាប់ក៏ដោយ។ ប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធអចលនទ្រព្យបង្កើតឡើង ដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការបង់ពន្ធឱ្យកាន់តែមានភាពងាយស្រួលដោយសារម្ចាស់អចលនទ្រព្យអាចបង់ពន្ធតាមសាខាពន្ធដារមួយណាក៏បានហើយពន្ធនោះនឹងចូលទៅកាន់សាខាពន្ធដារដែលអចលនទ្រព្យនោះស្ថិតនៅ។

៣.២.៤ ឯកសារនៃការចុះបញ្ជីបច្ចុប្បន្នភាពលើអចលនទ្រព្យ

- ការចុះបញ្ជី ឬបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានអចលនទ្រព្យត្រូវភ្ជាប់ឯកសារដូចជា៖
 - ប័ណ្ណសម្គាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនវត្ថុ ឬវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់ម្ចាស់អចលនវត្ថុ ឬឯកសារពាក់ព័ន្ធនឹងការកាន់កាប់អចលនទ្រព្យដែលបញ្ជាក់ដោយអាជ្ញាធរឃុំ/សង្កាត់ឡើងទៅ(ច្បាប់ ចម្លង)។
 - អត្តសញ្ញាណប័ណ្ណសញ្ជាតិខ្មែរ ឬសំបុត្របញ្ជាក់កំណើត ឬលិខិតឆ្លងដែន ឬសៀវភៅគ្រួសារ ឬសៀវភៅស្នាក់នៅ ឬលិខិតបញ្ជាក់ទីលំនៅរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ (ច្បាប់ចម្លង)។
 - រូបថតរបស់អចលនទ្រព្យ។
 - និយាមកាអចលនទ្រព្យ (រយៈទទឹង និងរយៈបណ្តោយ)។
 - ពាក្យស្នើសុំចុះបញ្ជី ឬធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពអចលនទ្រព្យ សម្រាប់ការបង់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យទម្រង់ (FORMPT-01) បន្ទាប់ពីចុះបញ្ជីអចលនទ្រព្យរួចរាល់ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវមានកាតព្វកិច្ចធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានអចលនទ្រព្យនៅរដ្ឋបាលសារពើពន្ធក្នុងករណីដូចខាងក្រោម៖
 - ដីត្រូវបានយកទៅសាងសង់ផ្ទះ អគារ ឬសំណង់ផ្សេងៗ។
 - ផ្ទះ អគារ ឬសំណង់ផ្សេងៗ ត្រូវបានសាងសង់បន្ថែម ឬបន្ថយ ឬរំលាយចោល។
 - អចលនទ្រព្យត្រូវបានផ្លាស់ប្តូរកម្មសិទ្ធិករ អ្នកកាន់កាប់ ឬអ្នកទទួលប្រយោជន៍ចុងក្រោយ។
 - អចលនទ្រព្យត្រូវបំបែក ឬបង្រួមក្បាលដី ឬឱ្យជាអំណោយ។

៣.២.៥ កាតព្វកិច្ច និងបែបបទនៃការប្រកាសពន្ធ

ពន្ធនេះជា ប្រភេទពន្ធស្វ័យប្រកាសដែលតម្រូវឱ្យកម្មសិទ្ធិករ ឬអ្នកកាន់កាប់ ឬអ្នកទទួលផលប្រយោជន៍ចុងក្រោយត្រូវមកចុះបញ្ជីអចលនទ្រព្យ ឬធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពព័ត៌មានអចលនទ្រព្យ និងដាក់លិខិតប្រកាសបង់ពន្ធនៅអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ឬសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌដែលអចលនទ្រព្យស្ថិតនៅ។ អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវបង់ពន្ធយ៉ាងយឺតបំផុតត្រឹមថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា នៃឆ្នាំជាប់ពន្ធនីមួយៗ និងត្រូវបង់ប្រាក់ពន្ធនៅសាខា

ពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ ឬនៅធនាគារជាដៃគូជាមួយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ឬតាមរយៈកម្មវិធីទូរស័ព្ទដៃអ្នក
ជាប់ពន្ធ GDT Taxpayer App ដែលមានក្នុង App Store និង Play Store។

៣.២.៦ ការលើកលែងពន្ធ

- ១. ថ្លៃឈ្នួលពីការជួលអចលនទ្រព្យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ឬក្រសួង ស្ថាប័នរាជរដ្ឋាភិបាល។
- ២. ថ្លៃឈ្នួលពីការជួលអចលនទ្រព្យរបស់បេសកកម្មការទូតឬកុងស៊ុលបរទេស អង្គការអន្តរជាតិ និង
ទីភ្នាក់ងារសហប្រតិបត្តិការបច្ចេកទេសរបស់រដ្ឋាភិបាលដទៃទៀត។
- ៣. ថ្លៃឈ្នួលពីការជួលអចលនទ្រព្យរបស់អង្គការឬសមាគមណាមួយដែល៖
 - ក- ត្រូវបានរៀបចំឡើង និងដំណើរការសម្រាប់គោលដៅសុទ្ធសាធខាងសាសនា សប្បុរសធម៌ វិទ្យា
សាស្ត្រ អក្សរសាស្ត្រ ឬអប់រំ។
 - ខ- គ្មានចំណែកណាមួយនៃថ្លៃឈ្នួលត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាផលប្រយោជន៍ឯកជន។
- ៤. ប្រាក់ដែលអ្នកជួលបានតម្កល់ទុកធ្វើជាប្រាក់ធានា ហើយនៅពេលចប់កិច្ចសន្យា កម្មសិទ្ធិករ ត្រូវ
ប្រគល់គ្រប់ចំនួនឱ្យអ្នកជួលវិញ។
- ៥. ថ្លៃឈ្នួលដែលបានកាត់ទុកប្រាក់ពន្ធរួចហើយដោយសហគ្រាសជាអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យ
ប្រកាសតាមមាត្រា២៥ និងមាត្រា២៦នៃ ចសព។
- ៦. ថ្លៃឈ្នួលពីការជួលអចលនទ្រព្យរបស់សហគ្រាសជាអ្នកជាប់ពន្ធតាមរបបស្វ័យប្រកាសដែលបាន
គិតបញ្ចូលក្នុងប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធរបស់សហគ្រាសរួចហើយ។
- ៧. ប្រាក់ឈ្នួលប្រចាំខែក្រោម៥០០ ០០០ រៀល។

៣.២.៧ ការប្រកាសពន្ធ និងការបង់ពន្ធ

- អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវបង់ពន្ធលើថ្លៃឈ្នួលអចលនទ្រព្យជារៀងរាល់ខែ។
- អ្នកជាប់ពន្ធត្រូវប្រកាសក្នុងរយៈពេល១៥ថ្ងៃ គិតចាប់ពីថ្ងៃចុះកិច្ចសន្យាជួល ឬចាប់ពីថ្ងៃមានការ
ប្រែប្រួលអំពីកិច្ចសន្យាជួល ជូនទៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌដែលទ្រព្យសម្បត្តិជួលនោះស្ថិតនៅ
និងត្រូវភ្ជាប់ច្បាប់ចម្លងនៃកិច្ចសន្យាជួល។
- ពេលឈប់ជួលក្នុងរយៈពេល១៥ថ្ងៃត្រូវប្រកាសជាលាយលក្ខណ៍អក្សរជូនទៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-
ខណ្ឌ ដែលទ្រព្យសម្បត្តិជួលនោះស្ថិតនៅ។
- លិខិតប្រកាសពន្ធទាំងអស់ត្រូវមានចុះកាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខាឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។
- ក្នុងរយៈពេលកំណត់ ត្រូវបង់ឱ្យគ្រប់ចំនួននូវប្រាក់ពន្ធ និងប្រាក់ពិន័យដែលសាខាពន្ធដារខេត្ត-
ខណ្ឌបានកំណត់។
- ប្រសិនបើទ្រព្យសម្បត្តិអ្នកជាប់ពន្ធ កំពុងរងការបំផ្លិចបំផ្លាញ ឬអ្នកជាប់ពន្ធកំពុងស្ថិតក្នុងស្ថាន
ភាពគ្រោះថ្នាក់ដល់ជីវិត ការទូទាត់ពន្ធនេះអាចពន្យារ ឬចំនួនទឹកប្រាក់ពន្ធត្រូវបានបន្តបន្ថយ ឬ
អ្នកជាប់ពន្ធអាចរួចពីការបង់ពន្ធនេះតែម្តង។
- កម្មសិទ្ធិករត្រូវចេញបង្កាន់ដៃទទួលប្រាក់នៅពេលទូទាត់ពីអ្នកជួល។
- ប្រសិនបើកម្មសិទ្ធិករមិនព្រមបង់ពន្ធ អ្នកជួលមានការកិច្ចទទួលខុសត្រូវដកប្រាក់ពន្ធពីថ្លៃឈ្នួល
ប្រចាំខែដែលខ្លួនត្រូវបង់ទៅឱ្យកម្មសិទ្ធិករហើយត្រូវបង់ពន្ធនៅសាខាពន្ធដារខេត្ត-ខណ្ឌ។

- អ្នកជួលមានកាតព្វកិច្ចបង្ហាញបង្កាន់ដៃដែលខ្លួនទទួលបានពីកម្មសិទ្ធិករក៏ដូចជា ព័ត៌មានផ្សេងទៀតអំពីការជួលទ្រព្យសម្បត្តិនោះ ជូនមន្ត្រីពន្ធដារដែលមានសមត្ថកិច្ចត្រួតពិនិត្យ។

៣.២.៨ អត្រាពន្ធ មូលដ្ឋានគិតពន្ធ និងតម្លៃអចលនទ្រព្យ

ក. អត្រាពន្ធ

- អត្រាពន្ធ ត្រូវប្រមូលប្រចាំឆ្នាំតាមអត្រា ០,១% លើមូលដ្ឋានគិតពន្ធ។

ខ. មូលដ្ឋានគិតពន្ធ

មូលដ្ឋានគិតពន្ធគឺ៨០% នៃតម្លៃអចលនទ្រព្យសរុប(ទាំងតម្លៃដី ឬ/និងតម្លៃសំណង់)តាមអាយុកាលសំណង់ និងប្រភេទសំណង់ ដែលកំណត់ដោយក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ដោយកាត់បន្ថយនូវទឹកប្រាក់ចំនួន១០០០០០០០០រៀលសម្រាប់អចលនទ្រព្យមួយ។

$$\text{មូលដ្ឋានគិតពន្ធ} = (\text{តម្លៃអចលនទ្រព្យ} \times ៨០\%) - ១០០ ០០០ ០០០ \text{ រៀល}$$

គ. តម្លៃអចលនទ្រព្យ

តម្លៃអចលនទ្រព្យ ត្រូវកំណត់ដោយគណៈកម្មការវាយតម្លៃអចលនទ្រព្យដោយយោងតាមតម្លៃទីផ្សារ។

៣.២.៩ ការគណនាប្រាក់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ

➢ ការគណនាប្រាក់ពន្ធ៖

$$\text{ប្រាក់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យត្រូវបង់} = \text{មូលដ្ឋានគិតពន្ធ} \times ០,១\%$$

ឧទាហរណ៍៖ អចលនទ្រព្យមួយកន្លែងស្ថិតនៅសងខាងកំណត់ផ្លូវព្រះមុនីវង្សដែលមានទំហំដី ៤ម x ២០ម និងមានផ្ទះល្វែងកម្ពស់២ជាន់ (E₀E₁E₂) និងមានទំហំ ៤ម x ១៦ម ជាប្រភេទឥដ្ឋបេតុងសាងសង់ឆ្នាំ២០១៥ នឹងមានតម្លៃទីផ្សារកំណត់ដោយគណៈកម្មការវាយតម្លៃអចលនទ្រព្យក្នុងមួយម៉ែត្រក្រឡា ដូចខាងក្រោម៖

- តម្លៃដី = ១ ៥០០ ដុល្លារ/ម^២
- តម្លៃផ្ទះជាន់ផ្ទាល់ដី (E₀) = ២៥០ ដុល្លារ/ម^២
- តម្លៃផ្ទះជាន់ទី១ (E₁) = ២០០ ដុល្លារ/ម^២
- តម្លៃផ្ទះជាន់ទី២ (E₂) = ១៥០ ដុល្លារ/ម^២

ចម្លើយ៖ ការគណនាប្រាក់ពន្ធត្រូវបង់

ការគណនាប្រាក់ពន្ធត្រូវបង់		
តម្លៃដី	៨០ម ^២ x ១ ៥០០ ដុល្លារ	១២០ ០០០ ដុល្លារ
តម្លៃផ្ទះជាន់ផ្ទាល់ដី (E ₀)	៦៤ម ^២ x ២៥០ ដុល្លារ	១៦ ០០០ ដុល្លារ
តម្លៃផ្ទះជាន់ទី១ (E ₁)	៦៤ម ^២ x ២០០ ដុល្លារ	១២ ៨០០ ដុល្លារ
តម្លៃផ្ទះជាន់ទី២ (E ₂)	៦៤ម ^២ x ១៥០ ដុល្លារ	៩ ៦០០ ដុល្លារ
តម្លៃអចលនទ្រព្យសរុប		១៥៨ ៤០០ ដុល្លារ
តម្លៃសរុប ៨០% (គិតជា រៀល)	១៥៨ ៤០០ ដុល្លារ x ៨០% x ៤ ០០០ រៀល	៥០៦ ៨៨០ ០០០ រៀល
មូលដ្ឋានគិតពន្ធ	៥០៦ ៨៨០ ០០០ រៀល - ១០០ ០០០ ០០០ រៀល	៤០៦ ៨៨០ ០០០ រៀល
ប្រាក់ពន្ធត្រូវបង់	៤០៦ ៨៨០ ០០០ រៀល x ០,១%	៤០៦ ៨៨០ រៀល

៣.២.១០ ការបំពេញទម្រង់ព័ត៌មាន ការចុះបញ្ជី និងការដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធអចលនទ្រព្យ

- ការស្នើសុំធ្វើប័ណ្ណសម្គាល់ការបង់ពន្ធអចលនទ្រព្យត្រូវភ្ជាប់ឯកសារដូចខាងក្រោម៖
 - បំពេញពាក្យស្នើសុំ (PT 01) (០១ ច្បាប់)។
 - ច្បាប់ថតចម្លងវិញ្ញាបនបត្រសម្គាល់សិទ្ធិកាន់កាប់អចលនទ្រព្យ ឬលិខិតផ្ទេរសិទ្ធិកាន់កាប់អចលនទ្រព្យ ឬកិច្ចសន្យា ទិញលក់។
 - ថតចម្លងអត្តសញ្ញាណប័ណ្ណ ឬលិខិតឆ្លងដែនសម្រាប់ជនបរទេស ឬសៀវភៅគ្រួសារ ឬសៀវភៅស្នាក់នៅ ឬលិខិតបញ្ជាក់ទីលំនៅសម្រាប់ជនបរទេស។
 - រូបភាពអចលនទ្រព្យ (ទីតាំងដី និងសំណង់)។
 - ទីតាំងអចលនទ្រព្យ (និយាមការ៖ រយៈទទឹង និងរយៈបណ្តោយ)។
 - ច្បាប់ថតចម្លង បង្កាន់ដៃទឹក ភ្លើង (ប្រសិនបើមាន)។
 - លេខទូរស័ព្ទ និងអ៊ីម៉ែល (e-mail)។
 - ឯកសារពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗទៀតដូចជា៖ លិខិតអនុញ្ញាតសាងសង់ លិខិតបើកការដ្ឋានសាងសង់ លិខិតបទការដ្ឋានសាងសង់ លិខិតបញ្ជាក់ពីអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច (ក្នុងករណីសំណង់ទើបសាងសង់ ឬមានការប្រែប្រួល)។ល។
 - បង្កាន់ដៃបញ្ជាក់ការបង់ប្រាក់ពន្ធ Single Invoice។
 - ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធឃោងតាមប្រកាសលេខ៤៩៣ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពីការប្រមូល ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។
 - ការិយបរិច្ឆេទដាក់លិខិតប្រកាស និងបង់ប្រាក់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ចាប់ផ្តើមពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា រហូតដល់ថ្ងៃទី៣០ ខែកញ្ញា នៃឆ្នាំជាប់ពន្ធនីមួយៗ។
 - ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធឃោងតាមប្រកាសលេខ៤៩៣ សហវ.ប្រក ចុះថ្ងៃទី១៩ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០១០ ស្តីពីការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។

៣.២.១១ ការវាស់វែងអចលនទ្រព្យ

ម្ចាស់អចលនទ្រព្យ ត្រូវធ្វើការវាស់វែងទំហំជាក់ស្តែងនៃផ្ទៃក្រឡាដី ផ្ទះ អគារ និងសំណង់ផ្សេងៗ ដូចខាងក្រោម ៖

- ចំពោះដី ត្រូវយកចំណុចកណ្តាលនៃរបង ឬព្រំដីជាគោល ។
- ចំពោះផ្ទះ អគារ និងសំណង់ផ្សេងៗ ត្រូវយកចំណុចកណ្តាលនៃជញ្ជាំងផ្ទះ អគារ និងសំណង់ផ្សេងៗជាគោល។ ក្នុងករណីសំណង់គ្មានជញ្ជាំងដែលត្រូវជាប់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យត្រូវយកចុងដំបូលជាគោល។ **ឧទាហរណ៍៖** ស្ថានីយប្រេង ភោជនីយដ្ឋាន កន្លែងលក់របេយន្ត ឬកន្លែងលាងរបេយន្ត ។

៣.២.១២ ទោសទណ្ឌ

ការមិនចុះបញ្ជី ការមិនបង់ពន្ធ ការបង់ពន្ធមឺត ឬការមិនបានដាក់លិខិតប្រកាសពន្ធត្រូវរងទោសទណ្ឌតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីសារពើពន្ធ យោងតាមមាត្រា១៣២ នៃច្បាប់សារពើពន្ធ ចំពោះបុគ្គលណាដែលមិនបានបង់ពន្ធតាមកាលកំណត់ ពន្ធបន្ថែមត្រូវកំណត់តាមអត្រា១០% នៃទឹកប្រាក់បង់ពន្ធមឺតបូកនឹងការប្រាក់២%។ ចំពោះការផាកពិន័យនេះនឹងត្រូវដំឡើងបន្ថែមទៀតក្នុងករណី បុគ្គលនោះនៅតែមិនបានបង់ក្នុងរយៈពេល

១៥ថ្ងៃ ក្រោយពេលបានទទួលលិខិតជូនដំណឹងរំលឹកការទារបំណុលពន្ធ។ ក្នុងករណីនេះ ច្បាប់តម្រូវឱ្យ បុគ្គលនោះបង់ពន្ធបន្ថែម២៥% បូកនឹងការប្រាក់២% បន្ថែមទៀតនៃទឹកប្រាក់ពន្ធយើត។

៣.៣ ផលប្រយោជន៍នៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចជាតិ

❖ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យផ្តល់ផលប្រយោជន៍ដល់សេដ្ឋកិច្ចជាតិរួមមានដូចខាងក្រោម៖

ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ (Property Tax) គឺជាបែបពន្ធសំខាន់មួយ ដែលគេបង់លើអចលនទ្រព្យដូចជា ដីធ្លី អគារ ឬអចលនទ្រព្យផ្សេងៗទៀត ដែលអាចបង្ហាញតម្លៃសេដ្ឋកិច្ច។ នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា និងនៅ ទូទាំងពិភពលោក ការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យមានគោលបំណងសំខាន់មួយ គឺដើម្បីជួយលើកកម្ពស់ សេដ្ឋកិច្ចជាតិ។ ផលប្រយោជន៍សំខាន់ៗមានដូចខាងក្រោម៖

១. បង្កើនប្រាក់ចំណូលរដ្ឋ

ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ជាប្រភពប្រាក់ចំណូលស្មើរមួយសម្រាប់រដ្ឋាភិបាល។ ប្រាក់ចំណូលនេះ អាចប្រើ សម្រាប់ការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដូចជា ផ្លូវ ប្រព័ន្ធបំបែងអគ្គិសនី បណ្តាញទឹក សាលារៀន និង មន្ទីរពេទ្យ។ ផ្តល់សេវាសាធារណៈដល់ប្រជាជនជួយបង្កើនសមត្ថភាពរដ្ឋក្នុងការគ្រប់គ្រង និងអភិវឌ្ឍសេដ្ឋ កិច្ចជាតិ។

២. ឧទាហរណ៍៖ ប្រាក់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យអាចនាំឱ្យអភិវឌ្ឍសេវាសាធារណៈនានា ដែលធ្វើឱ្យមានការ វិនិយោគបន្ថែម និងការបង្កើតការងារ។

២. ជំរុញការប្រើប្រាស់ដីឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព

ពន្ធលើអចលនទ្រព្យអាចជំរុញឱ្យម្ចាស់ដីប្រើប្រាស់អចលនទ្រព្យរបស់ខ្លួនឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពដោយសារតែ ប្រសិនបើដីមិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ ឬទុកឱ្យឥតប្រយោជន៍ ក៏ត្រូវបង់ពន្ធដូចគ្នា។ ដូច្នេះ ម្ចាស់ដីនឹងត្រូវគិតអំពី ការវិនិយោគ ដាក់ជួលបង្កើតអាជីវកម្ម ឬអភិវឌ្ឍអចលនទ្រព្យដើម្បីទទួលបានប្រាក់ចំណូលវាជួយបង្កើត សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ច និងការងារក្នុងតំបន់នោះ។

៣. ជំរុញការបែងចែកធនធានយ៉ាងសមរម្យ

ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ជាផ្នែកមួយនៃការបែងចែកធនធានសេដ្ឋកិច្ចតាមយុត្តិធម៌ អ្នកដែលមានទ្រព្យ សម្បត្តិច្រើនត្រូវបង់ពន្ធច្រើន។ អាចប្រើប្រាក់ពន្ធនេះ សម្រាប់គម្រោងអភិវឌ្ឍជនបទ ឬគម្រោងសង្គមដូច ជា ផ្តល់អប់រំឥតគិតថ្លៃ ឬសេវាសុខាភិបាល វាធ្វើឱ្យការបែងចែកប្រាក់ចំណូលក្នុងសង្គមកាន់តែមានសមធម៌ និងបន្ថែមសុខុមាលភាពជាតិ។

៤. ជួយទប់ស្កាត់ការកើនឡើងតម្លៃអចលនទ្រព្យឥតគ្រប់គ្រង

ពន្ធលើអចលនទ្រព្យអាចជួយពន្យារពេលឱ្យមានការរីកចម្រើនខាងភូមិសាស្ត្រដោយគ្មានគម្រោង (Urban sprawl) និងការលេបដីយ៉ាងគ្មានសុភមង្គល។ ប្រើប្រាស់ពន្ធដើម្បីបង្កើតច្បាប់គ្រប់គ្រងការអភិវឌ្ឍដីធ្លីទប់ ស្កាត់ការបង្កើតទីក្រុងខ្មោច (ទុកដីឬអគារតែឥតប្រើប្រាស់) វាជួយឱ្យទីក្រុងអភិវឌ្ឍតាមផែនការយ៉ាងមានបីរ ភាព។

៥. បង្កើតបរិបទអំណោយផលសម្រាប់ការវិនិយោគ

ពន្ធលើអចលនទ្រព្យជួយបង្កើតភាពស្មើគ្នា និងការប្រកួតប្រជែងសុចរិតក្នុងទីផ្សារ។ ប្រសិនបើការបង់ពន្ធអាចប៉ាន់ប្រមាណបាន ឬមានភាពថេរនឹងជួយឱ្យវិនិយោគិនមានទំនុកចិត្តលើទីផ្សារ ទំនុកចិត្តនឹងនាំឱ្យមានការវិនិយោគ និងការបង្កើតឱកាសការងារ។

៦. ជាប្រភពសម្រាប់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន

ក្នុងករណីច្បាប់អនុញ្ញាត អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន (ស្រុក ខេត្ត ក្រុង) អាចប្រើប្រាស់ប្រាក់ពន្ធនេះ សម្រាប់គម្រោងបញ្ចប់នៅមូលដ្ឋានដូចជា៖ ជួសជុលផ្លូវសង្កាត់ ឧបត្ថម្ភសាលារៀន/មន្ទីរពេទ្យតំបន់ ជួយដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និងជីវភាពរស់នៅប្រជាពលរដ្ឋ

ជំពូកទី៤

ការវិនិយោគលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយ

ក្រោយពីបានសិក្សាស្រាវជ្រាវ ទៅលើការប្រមូលពន្ធអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ក្រុមនាងខ្ញុំបានរកឃើញនូវចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

៤.១ ការវិនិយោគចំណុចខ្លាំង

- ការប្រមូលពន្ធ លើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ មានលក្ខណៈល្អប្រសើរនឹងមានការប្រកាសបញ្ជាក់ពីការចុះបញ្ជីច្បាប់ថ្ងៃ ខែបង់ពន្ធ និងកំណត់ថ្ងៃផុតកំណត់ច្បាស់លាស់ត្រឹមត្រូវ។
- អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារមានការវិធានការច្បាប់តឹងរឹងចំពោះអំពើគេចវេសមិនព្រមបង់ពន្ធ និងអំពើរាំងស្ទះការអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារ។
- ពន្ធដារមានការលើកលែងរាល់ប្រភេទអចលនទ្រព្យទាំងអស់មានតម្លៃក្រោម ១០០លានរៀល។
- ការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យនេះ គឺសម្រាប់ជាផលប្រយោជន៍ថវិការដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ។
- ការអនុវត្តលើពន្ធអចលនទ្រព្យបានជួយលើកកម្ពស់វប្បធម៌បង់ពន្ធរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងជំរុញឱ្យមានការវិនិយោគលើដីទំនេរមិនបានប្រើប្រាស់។
- ការអភិវឌ្ឍទៅលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៅក្នុងប្រទេស ដើម្បីឱ្យពលរដ្ឋប្រើប្រាស់បានល្អប្រសើរដូចជាការសាងសង់ស្ពាន ថ្នល់ សាលារៀន មន្ទីរពេទ្យ វត្តអារាម។ល។
- ពន្ធអចលនទ្រព្យបានចូលរួមចំណែកក្នុងថវិកាជាតិ ដើម្បីឱ្យរដ្ឋមានថវិកាយកទៅចំណាយ និងកាត់បន្ថយបន្ទុករដ្ឋ។
- ពន្ធដារបានអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធបង់ពន្ធជាប្រកួលប្រជែងទំនើបកម្មទើបបង្កើតឱ្យមាននូវទំនុកចិត្តក្នុងការបង់ពន្ធដែលគោរពទៅតាមគោលការណ៍របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានដាក់ប្រកាស។
- អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារមានប្រព័ន្ធក្នុងការដាក់លិខិតប្រកាសទៅតាមប្រព័ន្ធ E-Filling ដើម្បីចំណេញពេលវេលាក្នុងការធ្វើដំណើរ និងកាត់បន្ថយការជួបគ្នារវាង មន្ត្រីទទួលលិខិតប្រកាសពន្ធ និងអ្នកជាប់ពន្ធដែលធ្វើឱ្យអ្នកជាប់មានភាពងាយស្រួលក្នុងការដាក់ លិខិតប្រកាសប្រចាំខែ និងប្រចាំឆ្នាំ។
- អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានផ្តល់ភាពងាយស្រួលក្នុងការបង់ប្រាក់ពន្ធតាមរយៈការបង់ប្រាក់ពន្ធដោយផ្ទាល់ ដោយបានសហការណ៍ជាមួយធនាគារទាំងនោះមាន ធនាគារកាណាឌីយ៉ា ធនាគារអេស៊ីលីដា កីអិលស៊ី ធនាគារអេប៊ីអេ និងធនាគារវឌ្ឍនៈ។
- បានធ្វើឱ្យអ្នកជាប់ពន្ធ មានការយល់ដឹងអំពីការគណនាប្រាក់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និងកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធ តាមរយៈការផ្សព្វផ្សាយតាមគេហទំព័ររបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដោយផ្តល់កម្មវិធីបើកសិក្ខាសាលាដល់អ្នកជាប់ពន្ធ ដើម្បីជាការរួមចំណែកក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ។

៤.២ ការវិនិច្ឆ័យចំណុចខ្សោយ

ទន្ទឹមនឹងរកឃើញនូវចំណុចខ្លាំងមួយចំនួនខាងលើ ក្រុមនាងខ្ញុំក៏បានរកឃើញនូវចំណុចខ្សោយមួយចំនួនផងដែរ ដែលបានរារាំងដល់ការធ្វើសវនកម្មរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។ ចំណុចខ្សោយទាំងនោះរួមមាន ដូចខាងក្រោម៖

- ការផ្សព្វផ្សាយអំពីកាតព្វកិច្ចបង់ពន្ធជូនរដ្ឋនៅមានកម្រិតនៅឡើយ គឺមានន័យថាប្រជាជនមួយចំនួននៅមិនទាន់យល់ច្បាស់ពីការបង់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ។
- ប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនទៀតដែលមិនទាន់បានយល់ដឹងពីការបង់ពន្ធច្បាស់ បានស្តាប់នូវការញុះញង់របស់អ្នកជុំវិញខ្លួនមួយចំនួនតូចដោយលើកឡើង ថារាល់ថវិកាដែលទទួលបានទាំងអស់មិនបានផ្តល់ជាប្រយោជន៍ត្រឡប់មកវិញមកនោះទេ។
- នៅប្រទេសកម្ពុជាការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពអចលនទ្រព្យនៅមានភាពខ្វះខាត ត្រង់ថាមានប្រជាជនមួយចំនួនមានការមិនព្រមបង់ដោយចាំទទួលយកការចំណេញពីការបង់ពន្ធ។
- ទោះជាអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ បានខិតខំព្យាយាមដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលចំណូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ និងបានធ្វើការផ្សាយឱ្យប្រជាពលរដ្ឋបានយល់ដឹងយ៉ាងណាក៏ដោយក៏នៅតែមានប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនមានការគេចវេសមិនព្រមបង់ពន្ធជូនរដ្ឋនៅឡើយទេដោយព្យាយាមពន្យារពេលនៃការបង់ពន្ធ។
- ដំណើរការនៃការបង់ប្រាក់ពន្ធនៅមានភាពយឺតយ៉ាវនៅឡើយ ដោយសារតែប្រតិបត្តិការនៃការបង់ប្រាក់ពន្ធនៅមានភាពមិនច្បាស់ពីបែបបទ និងវិធីសាស្ត្រនៃការគណនានៅឡើយ។
- អ្នកជាប់ពន្ធមិនទាន់យល់ច្បាស់ពីតួនាទី និងកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួនក្នុងការបង់ប្រាក់ពន្ធជូនពន្ធដារ នៅឡើយដោយពួកគេគិតថា នៅថ្ងៃអនាគតបាន។ ទឹកប្រាក់ដែលគេទទួលបានបង់ជូនរដ្ឋមិនបានផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់ពួកគេ។

ជំពូកទី៥

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន និងការផ្តល់អនុសាសន៍

៥.១ សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

បន្ទាប់ពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និងស្វែងយល់លម្អិតពីប្រធានបទ ស្តីពីនីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរួចមកបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា ការប្រមូលពន្ធអចលនទ្រព្យពិតជាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិពិតប្រាកដមែន។ ដោយសារទឹកប្រាក់ដែលបានមកពីការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ រាជរដ្ឋាភិបាលបានយកទៅកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដូចជា សាងសង់សាលារៀន មន្ទីរពេទ្យ ផ្លូវថ្នល់ បើកប្រាក់បៀវត្សមន្ត្រីរាជការ និងផ្នែកផ្សេងៗជាច្រើនទៀត ដែលជាតម្រូវការរបស់សង្គមជាតិទាំងមូល។ មួយវិញទៀតពន្ធលើអចលនទ្រព្យ គឺជាពន្ធដែលប្រមូលពីម្ចាស់អចលនទ្រព្យលើដី ផ្ទះ និងសំណង់នានាជាប្រចាំឆ្នាំតាមអត្រា ០,១% នៃមូលដ្ឋានគិតពន្ធលើអចលនទ្រព្យទៅតាមតម្លៃសរុបនៃអចលនទ្រព្យដែលតម្លៃអចលនទ្រព្យសម្រាប់គិតពន្ធលើអចលនទ្រព្យត្រូវបានកំណត់ដោយគណៈកម្មការវាយតម្លៃអចលនទ្រព្យ សម្រាប់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ក្រោមជំនួយរបស់អនុគណៈកម្មការវាយតម្លៃអចលនទ្រព្យ សម្រាប់ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ រាជធានី-ខេត្ត និងក្រុមការងារអចលនទ្រព្យឃុំ-សង្កាត់។ លើសពីនេះ ពន្ធលើអចលនទ្រព្យ ត្រូវគ្រប់គ្រងដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ តាមរយៈនាយកដ្ឋានមានសមត្ថកិច្ច គឺនាយកដ្ឋានពន្ធចលនទ្រព្យ និងអចលនទ្រព្យ និងមានការិយាល័យជំនាញ គឺការិយាល័យពន្ធអចលនទ្រព្យ។ ស្របជាមួយគ្នានេះដែរចំណុចមួយចំនួនក៏បានលាតត្រដាងពីភាពខ្វះខាតនៅត្រង់ផ្នែកយុទ្ធសាស្ត្ររួមមានការបង្ហាញអំពីទិសដៅ និងកម្មវិធីជាក់លាក់មួយចំនួនទៅការលើកតម្កើងដល់ការយល់ដឹងជាសកលនូវវប្បធម៌បង់ពន្ធ។ ទិដ្ឋភាពនៃការិយាល័យពិគ្រោះយោបល់តាមទូរស័ព្ទបានកាត់បន្ថយលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបាននូវព័ត៌មានលម្អិតដែលជាប់ទាក់ទងទៅនឹងការបង់ពន្ធ។ រាល់បុគ្គលជាប់ពន្ធទាំងអស់ដែលស្ថិតនៅក្នុងខណ្ឌរាជធានីភ្នំពេញដែលមានអចលនទ្រព្យដូចជា ផ្ទះ ដី រថយន្តជាដើមតម្រូវឱ្យគោរពតាមបទបញ្ញត្តិនានា ដែលបានចែងនៅក្នុងច្បាប់សារពើពន្ធក្នុងព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា។ ក្រោយពីក្រុមនាងខ្ញុំបានធ្វើសេចក្តីសន្និដ្ឋានខាងលើរួចមកឃើញថាការប្រមូលពន្ធអចលនទ្រព្យពិតជាមានសារៈសំខាន់ក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិពិតប្រាកដមែន។

សរុបសេចក្តីមក យើងបានសង្កេតឃើញថាទោះបីជាមានចំណុចខ្វះខាតមួយចំនួនពិតមែនក៏អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារបានបន្តខិតខំប្រឹងប្រែងនឹងកែលម្អរាល់ចំណុចខ្វះខាតទាំងអស់នោះ ដើម្បីឱ្យកាន់តែល្អប្រសើរឡើងទៀតផង។ មិនតែប៉ុណ្ណោះ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារតែងតែផ្តល់នូវសេវាដែលមានគុណភាពនឹងពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិនានា ស្តីពីពន្ធដារប្រកបដោយសុចរិតភាពនឹងស្មើភាពចំពោះអ្នកជាប់ពន្ធទាំងអស់ ដើម្បីជំរុញអនុលោមភាពដោយស្ម័គ្រចិត្តឈានទៅរកការអភិវឌ្ឍ និងលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនកម្ពុជា។

៥.២ ការផ្តល់អនុសាសន៍

បន្ទាប់ពីបានវិភាគទៅលើចំណុចខ្លាំង និងចំណុចខ្សោយលើប្រធានបទ «នីតិវិធីក្នុងការប្រមូលពន្ធលើ អចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ» រួចមកហើយ ដើម្បីឱ្យការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យកាន់តែមាន ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ ក្រុមនាងខ្ញុំ បានលើកឡើងនូវអនុសាសន៍ល្អៗដែរមានដូចខាងក្រោម ៖

- បន្តពង្រឹងអនុវត្តច្បាប់ និងបទបញ្ញត្តិស្តីពីពន្ធដារប្រកបដោយភាពទន់ភ្លន់ ម៉ឺងមាត់ និងស្មើភាព ដើម្បីជំរុញអ្នកជាប់ពន្ធបំពេញកាតព្វកិច្ចឱ្យបានត្រឹមត្រូវ។
- ត្រូវពង្រីកចំណេះដឹងខាងផ្នែកពន្ធដល់បុគ្គល ដែលត្រូវបង់ពន្ធឱ្យបានកាន់តែទូលំទូលាយ ដើម្បីឱ្យ បុគ្គលជាប់ពន្ធយល់ដឹងបានយ៉ាងច្បាស់ពីការប្រមូលពន្ធ
- បង្កើតឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយគ្រប់មធ្យោបាយ និងមានកន្លែងផ្តល់ព័ត៌មានការបកស្រាយរាល់ចម្ងល់ របស់បុគ្គលជាប់ពន្ធ។
- បង្កើតវិធានការតឹងរឹង ចំពោះការគេចវេសបង់ពន្ធ និងការពន្យារពេលការបង់ពន្ធ ព្រោះចំណូលបាន មកពីពន្ធត្រូវយកមកអភិវឌ្ឍន៍ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្នុងប្រទេស។
- ពង្រឹងកំណែទម្រង់នៃការប្រមូលពន្ធ និងពង្រីកឱ្យអស់សមត្ថភាពក្នុងការប្រមូលពន្ធចំពោះបុគ្គល ណាដែលមិនទាន់ចុះបញ្ជីនៅក្នុងអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារនៅឡើយ។
- ពង្រឹងបន្ថែមទៀតនូវការប្រមូលពន្ធទៅតាមខណ្ឌ ឬតំបន់នានាដើម្បីបង្កើនប្រសិទ្ធភាពឱ្យកាន់តែ ប្រសើរ។

ឯកសារយោង

➤ សៀវភៅ

១. អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. សទ្ទានុក្រមពន្ធដារ. (ឆ្នាំ២០២២). ពន្ធ. ទំព័រទី១៣២. ភ្នំពេញ។
២. វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា. (2024). ច្បាប់ពន្ធដារកម្ពុជា. បោះពុម្ពលើកទី១. ១១៨ទំព័រ. ភ្នំពេញ។
៣. រៀបរៀងដោយនិស្សិតឈ្មោះ យ៉ាន់ លក្ខិណា, កើយ វិញគឿម, ស៊ុនអ៊ី សិរៈ. (២០២២). ប្រធានបទ៖ ការធ្វើទំនើបការនីយកម្មរដ្ឋបាលសារពើពន្ធ និងប្រព័ន្ធពន្ធដារកម្ពុជា. សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជំនាញ នីតិសាស្ត្រ ជំនាន់ទី២២ នៃសាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទនីតិសាស្ត្រ និងវិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ច ទំព័រ៤-៥. ភ្នំពេញ។
៤. រៀបរៀងដោយនិស្សិតឈ្មោះ វ៉ាត់ បញ្ញាវិទូ, អ៊ុញ ស្រីលីកា, ធៀន ម៉ាលី, ចាយ ពិសី, សេន ស្រីទូច. (2024). ប្រធានបទ៖ ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. សារណា បញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជំនាញ គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ ជំនាន់ទី២១ នៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ទំព័រ៤-៥. ភ្នំពេញ។
៥. រៀបរៀងដោយសិស្សច្បងឈ្មោះ យឹម ស្រីអូន, ឡាត់ មិនា, សាយ សុគន្ធារី, ចេង ដាលីស. (២០២៣). ប្រធានបទ៖ ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់ពន្ធដារសាខាចំការមន. សារណាបញ្ចប់ថ្នាក់ បរិញ្ញាបត្រជំនាញ គណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ នៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា ជំនាន់ទី២០ ទំព័រ៣៥. ភ្នំពេញ។
៦. រៀបរៀងដោយនិស្សិតឈ្មោះ ខឿក ស្រីប៉ូច, ហុង មាលា, ណុប លក្ខិណា, ប៊ុន ស្រីលាភ, ប៉ែន ស្រីពេជ្រ (២០២២). ប្រធានបទ៖ ដំណើរការនៃការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យរបស់ពន្ធដារសាខា៧មករា. សារណា បញ្ចប់ថ្នាក់បរិញ្ញាបត្រជំនាន់ទី១៩ ជំនាញគណនេយ្យហិរញ្ញវត្ថុ នៃវិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា. ៣៧ទំព័រ. ភ្នំពេញ។

➤ គេហទំព័រ

៧. CONSTRUCTION PROPERTY. (2016, August 27). នីតិវិធីថ្មីសម្រាប់ការប្រមូលពន្ធអចលនទ្រព្យ. Retrieved February, 14 2025) from <https://construction-property.com/km/new-procedures-for-property-tax-collection/>
៨. អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. សទ្ទានុក្រមពន្ធដារ. (ឆ្នាំ២០២២). នៅទំព័រទី២១៦
៩. PHKASLA PARTNER. Chhomroeun. (2022, March 24). អចលនទ្រព្យជាអ្វី? Retrieved February, 14 2025) from <https://phkaslapartner.com/business-kamsan/what-is-properties>
១០. វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា. (2024). ច្បាប់ពន្ធដារកម្ពុជា. បោះពុម្ពលើកទី១. ទំព័រទី
១១. ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ. អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. (ថ្ងៃទី០១ខែសីហា ឆ្នាំ២០១៩). Retrieved February, 15 2025) from <https://www.tax.gov.kh/km/about-us>
១២. គំនិត. រៀបរៀងដោយ Sann Thaven. (2022, April 7). ចង់ឈ្នួលយល់អំពីពន្ធដារនៅកម្ពុជាតើគួររៀន បន្ថែមនៅទីណា? Retrieved February, 15 2025 from <https://kumnit.com/ចង់ឈ្នួលយល់អំពីពន្ធដារ/>
១៣. វេបសាយវិគីភីឌា <https://km.m.wikipedia.org/wiki/>
១៤. អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. (2020, September 13) Retrieved from <https://www.tax.gov.kh/km/faq#>
១៥. អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. (2023, October 07). ប្រកាសស្តីពីការចុះបញ្ជីពន្ធដារ និងការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាព ព័ត៌មានអ្នកជាប់ពន្ធ. ទំព័រទី៣-៤. Retrieved February, 15 2025 from https://registrationservices.gov.kh/media/2023/10/701_MEF_Prakas_Registration_and_Update_Information_Taxpayer_18372.pdf
១៦. អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. (2020, September 13). ពន្ធអចលនទ្រព្យ. Retrieved from <https://www.tax.gov.kh/km/content-detail/T8dIx9312268579447>

១៧. អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. (2010, July 19). *ការប្រកាសស្តីពីការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ*. Retrieved from https://era.gov.kh/eraasset/uploads/2020/01/_KH_19_Jul_2010.pdf
១៨. អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. (2020, January 01). *ប្រកាសស្តីពីការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ*. Retrieved from https://era.gov.kh/eraasset/uploads/2020/01/ប្រកាសស្តីពីការប្រមូលពន្ធលើអចលនទ្រព្យ_KH_19_Jul_2010.pdf
១៩. KHsearch. ពន្ធដារ. (2020, January 20). *តើត្រូវវាស់វែងអចលនទ្រព្យយ៉ាងដូចម្តេច?* Retrieved from <https://www.khsearch.com/qna/28494>
២០. អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ. អនុក្រឹត្យស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈកម្មាធិការដោះស្រាយវិវាទសារពើពន្ធ ទំព័រ៤-៦ Retrieved from <https://www.tax.gov.kh/u6rhf7ogbi6/gdtstream/923ad044-9e33-4102-9f32-9c6d674ff5a>
២១. General Department of Taxation. (n.d.). Introduction to Real Estate Taxation in Cambodia. Retrieved from <https://www.tax.gov.kh>

ឧបសម្ព័ន្ធ

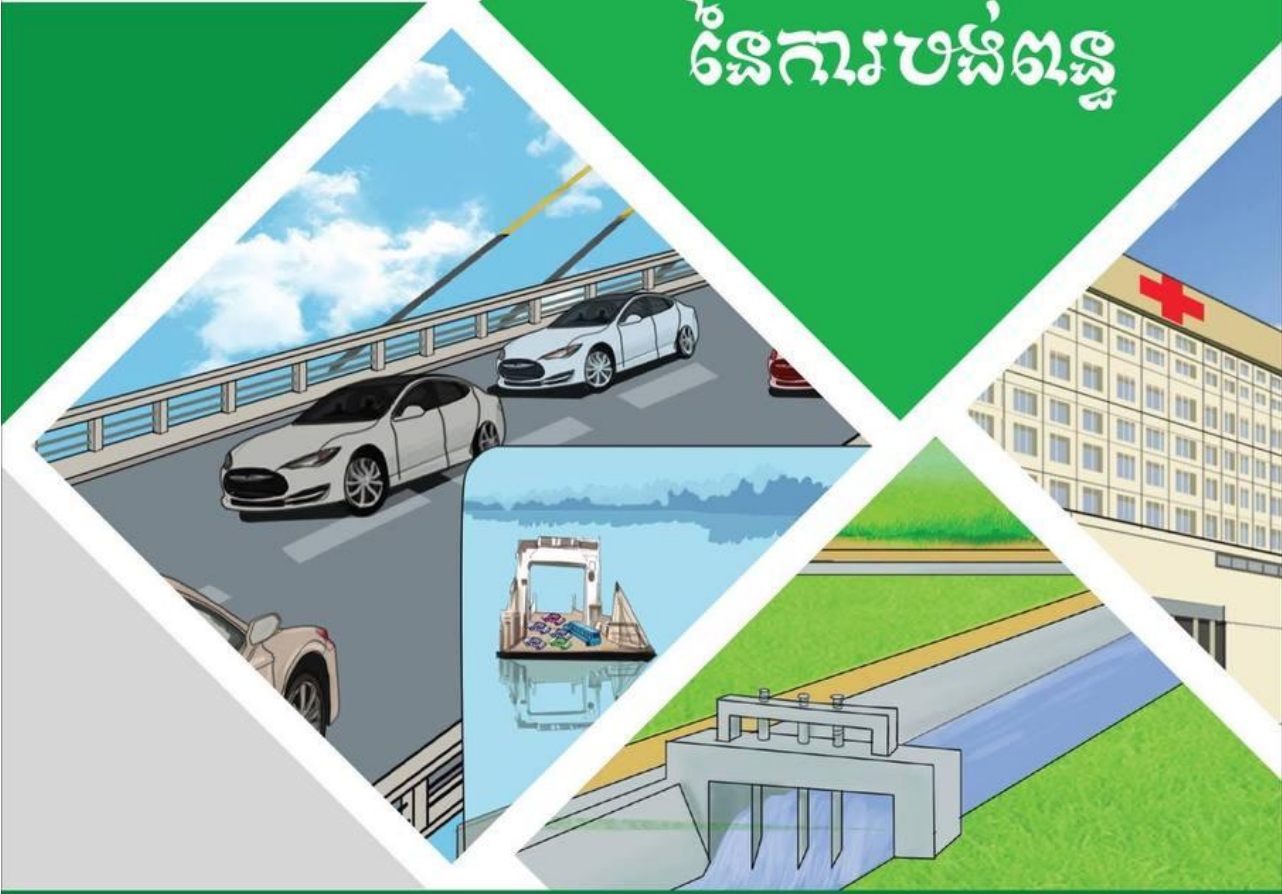
- សំណង់អគារ អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

វគ្គប្រយោជន៍ នៃការបង់ពន្ធ

• **ប័ណ្ណសម្គាល់ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ**

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

ប័ណ្ណសម្គាល់ការចុះបញ្ជីពន្ធដារ

TAX REGISTRATION IDENTIFICATION CARD

ឈ្មោះសហគ្រាស : **កង អ៊ិសនី**
 Name in Latin : **(KANG AKISNY**
 លេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធ (TIN) : **E002-2100**
 សាខាពន្ធដារខណ្ឌចំការមន / Chamkar Mon Tax Branch
 ថ្ងៃខែឆ្នាំចុះបញ្ជី / Registered Date : **០៨ កក្កដា ២០២១ / 08 Jul 2021**

- ប័ណ្ណសម្គាល់នេះសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចសារពើពន្ធ។
- ត្រូវបង្ហាញប័ណ្ណសម្គាល់នេះគ្រប់ពេលបង់ពន្ធ ឬនៅពេលនាំចូលទំនិញ។
- ត្រូវបង្ហាញប័ណ្ណសម្គាល់នេះជូនមន្ត្រីរាជការពន្ធដារនៅពេលដែលមានការចុះត្រួតពិនិត្យកិច្ចការសារពើពន្ធ។
- ករណីបាត់ ឬខូច ត្រូវរាយការណ៍ជូនអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារដើម្បីធ្វើថ្មី។

GDTREG2:

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ អាគារកែងមហាវិថីសហព័ន្ធរុស្ស៊ី និងម៉ៅសេឡុង សង្កាត់ទឹកល្អក់១ ខណ្ឌទួលគោក
 រាជធានីភ្នំពេញ ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ទូរស័ព្ទ (+855) 23 886 708 ទូរសារ (+855) 23 886 700
 Email: gdt@tax.gov.kh Website: www.tax.gov.kh

អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ

GENERAL DEPARTMENT OF TAXATION

សទ្ទានុក្រមពន្ធដារ

TAX GLOSSARY

២០២២

៣.២.១១ នីតិវិធីដោះស្រាយបណ្តឹងតវ៉ា

មាត្រា១០

អ្នកជាប់ពន្ធដែលមិនពេញចិត្តនឹងសេចក្តីសម្រេច ឬវិធានការ ដែលចេញដោយអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ មាន សិទ្ធិដាក់ពាក្យបណ្តឹង ទៅអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ក្នុងរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ ដែលអ្នកជាប់ពន្ធបានទទួលលិខិតជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេច ឬវិធានការ របស់អគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ។

អ្នកជាប់ពន្ធដែលមិនពេញចិត្តនឹងសេចក្តីសម្រេច ឬវិធានការ ដែលចេញដោយអគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករ កម្ពុជា មានសិទ្ធិដាក់ពាក្យបណ្តឹង នៅអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា ក្នុងរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដែលអ្នកជាប់ពន្ធបានទទួលលិខិតជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីសម្រេច ឬវិធានការរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា។

មាត្រា១១

អគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា ឬអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារត្រូវពិនិត្យដោះស្រាយសម្រេច ឬមានវិធានការឆ្លើយតបលើពាក្យបណ្តឹងរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ ក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី ៦០ ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការគិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការទទួលពាក្យបណ្តឹង។

វិធាន និងនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយវិវាទគយ និងរដ្ឋាករនៅកម្រិតអគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជាព្រមទាំងវិធាន និងនីតិវិធីនៃការដោះស្រាយវិវាទពន្ធដារ នៅកម្រិតអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ត្រូវកំណត់ដោយប្រកាសរបស់ រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា១២

អ្នកជាប់ពន្ធដែលមិនពេញចិត្ត ចំពោះសេចក្តីសម្រេច ឬវិធានការចុងក្រោយរបស់អគ្គនាយកដ្ឋានគយ និងរដ្ឋាករកម្ពុជា ឬអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ មានសិទ្ធិប្តឹងតវ៉ាមក **គ.វ.ស.** ក្នុងរយៈពេល ៣០ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពី កាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលលិខិតជូនដំណឹងស្តីពីសេចក្តីសម្រេចដោះស្រាយបណ្តឹងតវ៉ា ឬវិធានការចុងក្រោយរបស់ អគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា ឬអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ដោយចម្លងជូនសាមីអគ្គនាយកដ្ឋាន។

មាត្រា១៣

អ្នកជាប់ពន្ធ ត្រូវដាក់ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ នៅលេខាធិការដ្ឋាន **គ.វ.ស.**។ ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ា ត្រូវមានព័ត៌មាន កម្មវត្ថុ និងមូលហេតុនៃបណ្តឹងជាអាទិ៍ដូចខាងក្រោម-

- ឈ្មោះ អាសយដ្ឋាន និងលេខអត្តសញ្ញាណកម្មសារពើពន្ធនៃអ្នកជាប់ពន្ធដែលធ្វើការតវ៉ា
- ព័ត៌មានលម្អិតនៃសេចក្តីសម្រេច ឬវិធានការ ដែលជាកម្មវត្ថុនៃការតវ៉ា
- ដើមហេតុ ឬអំពើដែលជាកម្មវត្ថុនៃការតវ៉ា
- ហេតុផល ឬមូលដ្ឋានគតិយុត្តនៃការតវ៉ា
- កាលបរិច្ឆេទ និងហត្ថលេខារបស់អ្នកជាប់ពន្ធ ឬអ្នកតំណាងរបស់អ្នកជាប់ពន្ធ
- ឯកសារ ព័ត៌មាន លិខិតយុត្តិការ និងភ័ស្តុតាងចាំបាច់ដែលជាមូលដ្ឋាននៃការតវ៉ា
- ឯកសារ ព័ត៌មាន លិខិតយុត្តិការ និងភ័ស្តុតាងផ្សេងទៀត ពាក់ព័ន្ធនឹងការតវ៉ា តាមការកំណត់

របស់**គ.វ.ស.** ។ គំរូនៃពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាត្រូវកំណត់ដោយរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

មាត្រា ១៤

ក្នុងករណីពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាពុំបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌកំណត់ក្នុងមាត្រា ១៣ នៃអនុក្រឹត្យនេះ លេខាធិការដ្ឋាន **គ.វ.ស.** ត្រូវស្នើសុំឱ្យអ្នកប្តឹងតវ៉ា បំពេញចំណុចដែលខ្វះខាត។ **គ.វ.ស.** អាចចេញសេចក្តីសម្រេច បដិសេធពាក្យបណ្តឹងតវ៉ា ក្នុងករណីលក្ខខណ្ឌនៃការដាក់ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាពុំត្រូវបានបំពេញគ្រប់គ្រាន់ដោយ អ្នកប្តឹងតវ៉ា។

មាត្រា ១៥

បន្ទាប់ពីទទួលបានពាក្យបណ្តឹងតវ៉ា លេខាធិការដ្ឋាន **គ.វ.ស.** ពិនិត្យស្រាវជ្រាវ និងរៀបចំរបាយការណ៍ ស្តីពីបណ្តឹងតវ៉ាជូន **គ.វ.ស.** ។

មាត្រា ១៦

ការដោះស្រាយវិវាទសារពើពន្ធ អាចឆ្លងកាត់ការសម្រុះសម្រួលជាមុន ទៅតាមកម្រិត ដូចខាងក្រោម៖

- ក្នុងកម្រិតអគ្គនាយកដ្ឋានគយនិងរដ្ឋាករកម្ពុជា ឬអគ្គនាយកដ្ឋានពន្ធដារ ការសម្រុះសម្រួលត្រូវ សម្រេច ដោយអគ្គនាយកនៃសាមីអគ្គនាយកដ្ឋាននីមួយៗ។
- ក្នុងកម្រិត **គ.វ.ស.** ការសម្រុះសម្រួលត្រូវសម្រេចដោយប្រធាន **គ.វ.ស.**។

ការសម្រុះសម្រួល ត្រូវធ្វើឡើងក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី ៣០ ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទ នៃការ ទទួលពាក្យបណ្តឹង ឬក្នុងរយៈពេលសមស្រប អាស្រ័យលើទំហំនិងប្រភេទរឿងនីមួយៗ។

មាត្រា ១៧

ក្នុងការដោះស្រាយវិវាទ **គ.វ.ស.** ពិនិត្យទាំងលើអង្គហេតុ និងអង្គច្បាប់។

ក្នុងករណីចាំបាច់ ប្រធាន **គ.វ.ស.** អាចសម្រេចឱ្យមានការស្រាវជ្រាវបន្ថែមឬអធិការកិច្ចលើពាក្យ បណ្តឹងតវ៉ា ដើម្បីបញ្ជាក់ ឬប្រមូលព័ត៌មាន ឬក៏ស្តុតាងបន្ថែមពាក់ព័ន្ធអង្គហេតុ។

មាត្រា ១៨

គ.វ.ស. ត្រូវពិនិត្យនិងសម្រេចដោះស្រាយបណ្តឹងតវ៉ា ក្នុងរយៈពេលមិនលើសពី ៦០ ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពី កាលបរិច្ឆេទ នៃការទទួលពាក្យបណ្តឹង ឬក្នុងរយៈពេលសមស្រប អាស្រ័យលើទំហំ និងប្រភេទ រឿងនីមួយៗ។

មាត្រា ១៩

ក្នុងករណីមិនពេញចិត្តនឹងសេចក្តីសម្រេចរបស់ **គ.វ.ស.** អ្នកជាប់ពន្ធអាចដាក់ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាទៅ តុលាការ មានសមត្ថកិច្ច ក្នុងរយៈពេល ៣០ ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ គិតចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលលិខិតជូន ដំណឹងស្តីពី សេចក្តីសម្រេចរបស់ **គ.វ.ស.** ដោយអនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិជាធរមាន។

បណ្តឹងរបស់អ្នកជាប់ពន្ធទៅតុលាការពុំមានអានុភាពផ្អាកការអនុវត្តសេចក្តីសម្រេចរបស់ **គ.វ.ស.** ឡើយ។

មាត្រា ២០

គ.វ.ស. ត្រូវចាត់តំណាងរបស់ខ្លួន នៅក្នុងកិច្ចដំណើរការនីតិវិធីតុលាការ ក្រោមការដឹកនាំនិងសម្រប សម្រួល របស់ក្រុមប្រឹក្សានីតិកម្ម នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុ។

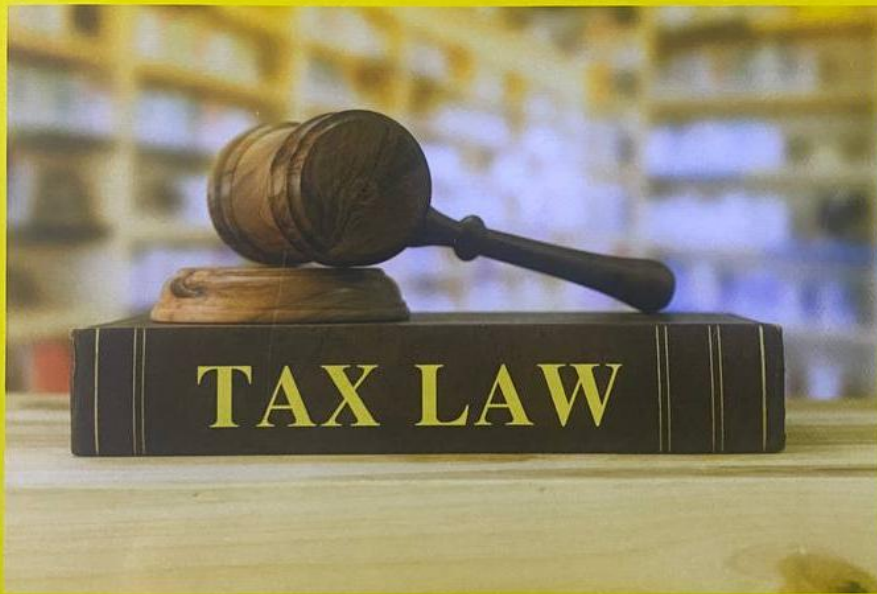

បាត់ដំបង

ភ្នំពេញ

សៀមរាប

វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា VANDA INSTITUTE

ច្បាប់ពន្ធដារកម្ពុជា

Cambodia Taxation Law

LEGAL DOUJYI
VIA.PP/2024

ក្រសួងព្រះបរមរាជវាំង
វិទ្យាស្ថាន វ៉ាន់ដា

ចេញផ្សាយលើកទី១ (២០២៤)

សម្រាប់ប្រើប្រាស់ប្រែក្រូ